

Grip op onveiligheidsbeleving in Maastricht

Een verdiepende analyse op de data van de VeiligheidsMonitor 2015-2017 voor de buurten Mariaberg, Limmel, Pottenberg, Nazareth en Wittevrouwenveld.

Auteurs:
dr. Remco Spithoven
dr. Ynze van Houten

Lectoraat
Maatschappelijke
Veiligheid,
Hogeschool Saxion

Met medewerking van
Sten Meijer en Michel
de Vroege van het
Centrum voor
Criminaliteitspreventie
en Veiligheid (CCV).

Een verdiepend onderzoek naar de aard en achtergronden van de onveiligheidsbeleving van inwoners van de buurten Mariaberg, Limmel, Pottenberg, Nazareth en Wittevrouwenveld in de gemeente Maastricht. Uitgevoerd door Hogeschool Saxion, lectoraat Maatschappelijke Veiligheid met medewerking van het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid, in opdracht van de gemeente Maastricht.

Maart 2019

Samenvatting

De gemeente Maastricht heeft behoefte aan kennis om meer grip te krijgen op de veiligheidsbeleving van haar burgers. Deze kennisbehoefte leidt tot de volgende centrale vraagstelling van dit onderzoeksrapport: *Op welke wijze kan de gemeente Maastricht onveiligheidsbeleving onder haar burgers informatie gestuurd aanpakken?* Aan de hand van een secundaire analyse op de paragraaf Veiligheidsbeleving van de Veiligheidsmonitor hebben wij de onveiligheidsbeleving in kaart gebracht voor heel de gemeente Maastricht. In overleg met de gemeente Maastricht is er gekozen voor een verdieping in de achtergronden van onveiligheidsbeleving voor de buurten: (I) Mariaberg; (II) Limmel; (III) Pottenberg; (IV) Nazareth en (V) Wittevrouwenveld. Elk van deze buurten vertoonde tussen 2015 en 2017 stabiele, bovengemiddelde beleving van onveiligheid in de buurt.

Deze verdieping leidde tot het volgende overzicht aan verklaringen van de onveiligheidsbeleving en uitgebrachte beleidsadviezen per onderzochte buurt:

	Beschrijvende & verklarende inzichten	Beleidsadviezen
Mariaberg	- Gemiddelde sociale cohesie - Overlast van drugs, zwerfvuil en dronken mensen - Minder dan gemiddeld preventief gedrag - Onvrede over overheid - 's Nachts onveilig op straat in eigen buurt - Veroorzaakt door sociale desorganisatie, lastigvallen en overlast - Opvallend sterk vermijdingsgedrag	- Pak de criminaliteit aan - Verbeter de economische positie, samenhang en sfeer - Pak de overlast aan - Versterk preventief gedrag - Investeer in het contact tussen gemeente en buurtbewoners
Limmel	- Alleen thuis onveiliger, maar criminaliteit is afgenomen - Overlast van agressie in verkeer, dronken mensen en horeca - Sterk vermijdingsgedrag en angst voor inbraak - Onvrede over samenstelling van de buurt en over politie - 's Nachts onveilig op straat in eigen buurt - Vooral veroorzaakt door sociale desorganisatie - Lastigvallen en overlast van jongeren, horeca en drugs - Hoog persoonlijk risico	- Bestrijd eenzaamheid en versterk preventief gedrag - Zet in op verkeersveiligheid - Pak de overlast aan - Ondersteun in het samenleven in diversiteit - Investeer in de relatie tussen politie en bewoners
Pottenberg	- Vooral overlast van vernieling, buurtbewoners en drugs - Relatief negatief over bevolkingssamenstelling - Ontevreden over fysieke kenmerken van de buurt - Duidelijk positieve tendens - Vooral veroorzaakt door sociale desorganisatie; onvrede fysieke kenmerken en overlast van jongeren, lastig vallen en dronken lui - Weinig angst voor slachtofferschap en vermijdingsgedrag	- Ga spanningen tussen bevolkingsgroepen tegen - Tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren - Pak verloedering samen aan - Pak de overlast aan - Versterk preventief gedrag
Nazareth	- Stabiele beleving - Negatief oordeel over fysieke omgeving - Negatief gestemd over de samenstelling van de buurt - Overlast van vernieling, drugshandel en bekladding - Vooral veroorzaakt door ervaren overlast, wat is geworteld in ervaren sociale desorganisatie - Verhoogde, ervaren kans op slachtofferschap - Geen significant voorspeld vermijdingsgedrag.	- Ondersteun in het samenleven in diversiteit - Tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren - Pak verloedering samen aan - Pak de overlast aan - Versterk preventief gedrag
Wittevrouwenveld	- Duidelijk positieve trend zichtbaar in de beleving - Onveiligheidsbeleving nog wel relatief negatief - Opvallend weinig preventief gedrag - Sterke beleving van overlast - Onveiligheidsgevoel drijft op sociale desorganisatie; ervaren overlast en onvrede over fysieke kenmerken - Verhoogde, ervaren kans op slachtofferschap - Geen significant voorspeld vermijdingsgedrag.	- Ondersteun in het samenleven in diversiteit - Tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren - Pak verloedering en verlichting samen aan - Pak de overlast aan - Versterk preventief gedrag

Afsluitend is een overkoepelend advies uitgebracht voor het bestrijden van onveiligheidsgevoelens middels maatwerk in de verdieping en de aanpak, waarbij ook praktische richtlijnen zijn gegeven.

Inhoudsopgave

1. Inleiding.....	5
2. Onveiligheidsbeleving in Maastricht	6
3. Mariaberg	9
3.1 Kenmerken van de buurt	9
3.2 Beschrijvende inzichten	9
3.3 Verklarende inzichten	10
3.4 Beleidsadvies.....	10
4. Limmel.....	11
4.1 Kenmerken van de buurt	11
4.2 Beschrijvende inzichten	11
4.3 Verklarende inzichten	11
4.4 Beleidsadvies.....	12
5. Pottenberg.....	13
5.1 Kenmerken van de buurt	13
5.2 Beschrijvende inzichten	13
5.3 Verklarende inzichten	14
5.4 Beleidsadvies.....	14
6. Nazareth	15
6.1 Kenmerken van de buurt	15
6.2 Beschrijvende inzichten	15
6.3 Verklarende inzichten	16
6.4 Beleidsadvies.....	16
7. Wittevrouwenveld	17
7.1 Kenmerken van de buurt	17
7.2 Beschrijvende inzichten	17
7.3 Verklarende inzichten	18
7.4 Beleidsadvies.....	18
8. Beleidsadvies	19
Geraadpleegde literatuur	25
Bijlagen	28

1. Inleiding

De gemeente Maastricht heeft behoefte om meer grip te krijgen op de veiligheidsbeleving van haar burgers. Na de afgelopen jaren verschillende initiatieven te hebben uitgerold, is nu de behoefte om te verdiepen en naar handvatten voor meer effectief en integraal beleid toe te werken. Hiertoe is een speciale bestuurlijke opdracht vormgegeven en een Taskforce Veiligheidsbeleving ingericht.

In verschillende buurten binnen de gemeente Maastricht leven complexe vraagstukken als jeugdproblematiek, armoede, radicalisering, superdiversiteit en verwarde personen. Deze vraagstukken hebben waarschijnlijk een weerslag op de veiligheidsbeleving van de bewoners. Voor de buurt Mariaberg is inmiddels door de gemeente al een multidisciplinair team opgericht om de problemen in samenhang aan te pakken. Er is behoefte aan een inhoudelijke verdieping op de achtergronden van veiligheidsbeleving te zoeken om deze duurzaam aan te pakken en de samenwerking tussen verschillende veiligheidspartners te versterken.

De behoefte van de gemeente Maastricht is om inzicht te krijgen in de veiligheidsbeleving van inwoners van de verschillende buurten en mogelijkheden te zoeken om deze veiligheidsbeleving verder te verbeteren. Deze kennisbehoefte leidt tot de volgende onderzoeksvragen:

Hoofdvraag

Op welke wijze kan de gemeente Maastricht onveiligheidsbeleving onder haar burgers informatie gestuurd aanpakken?

Om tot een antwoord op deze hoofdvraag te komen, is deze opgedeeld in de volgende deelvragen.

Deelvragen

1. Welke ontwikkelingen zijn er zichtbaar in de onveiligheidsbeleving op buurtniveau in de Maastrichtse buurten?
2. Welke verklaringen voor onveiligheidsbeleving zijn er per buurt zichtbaar in de data van de Veiligheidsmonitor van 2017?
3. Met welke beleidsadviezen kan de gemeente Maastricht de onveiligheidsbeleving van haar inwoners aanpakken?

Werkwijze

We gaan er – analoog aan de praktijkgerichte benadering van onveiligheidsbeleving in de vorm van ‘verstoorde veiligheidsbeleving’ (Spithoven, 2017; 2019) – vanuit dat elke buurt zijn eigen specifieke verklaringen kent voor de lokale beleving van (on)veiligheid. Aan de hand van een secundaire analyse op de paragraaf veiligheidsbeleving van de Veiligheidsmonitor hebben wij de veiligheidsbeleving en achterliggende, potentiële oorzaken in kaart gebracht voor heel de gemeente Maastricht. Dit hebben wij gedaan door de jaargangen 2015 en 2017 - waarin de Veiligheidsmonitor binnen de gemeente Maastricht op *buurtniveau representatief* is afgenomen – met elkaar te vergelijken. Voor elk van de buurten hebben wij middels verklarende statistiek (Structural Equation Modelling) de verklarende elementen in kaart gebracht. Deze worden in de vorm van modellen gepresenteerd. Op basis van deze resultaten geven we per buurt een aantal beleidsadviezen.

2. Onveiligheidsbeleving in Maastricht

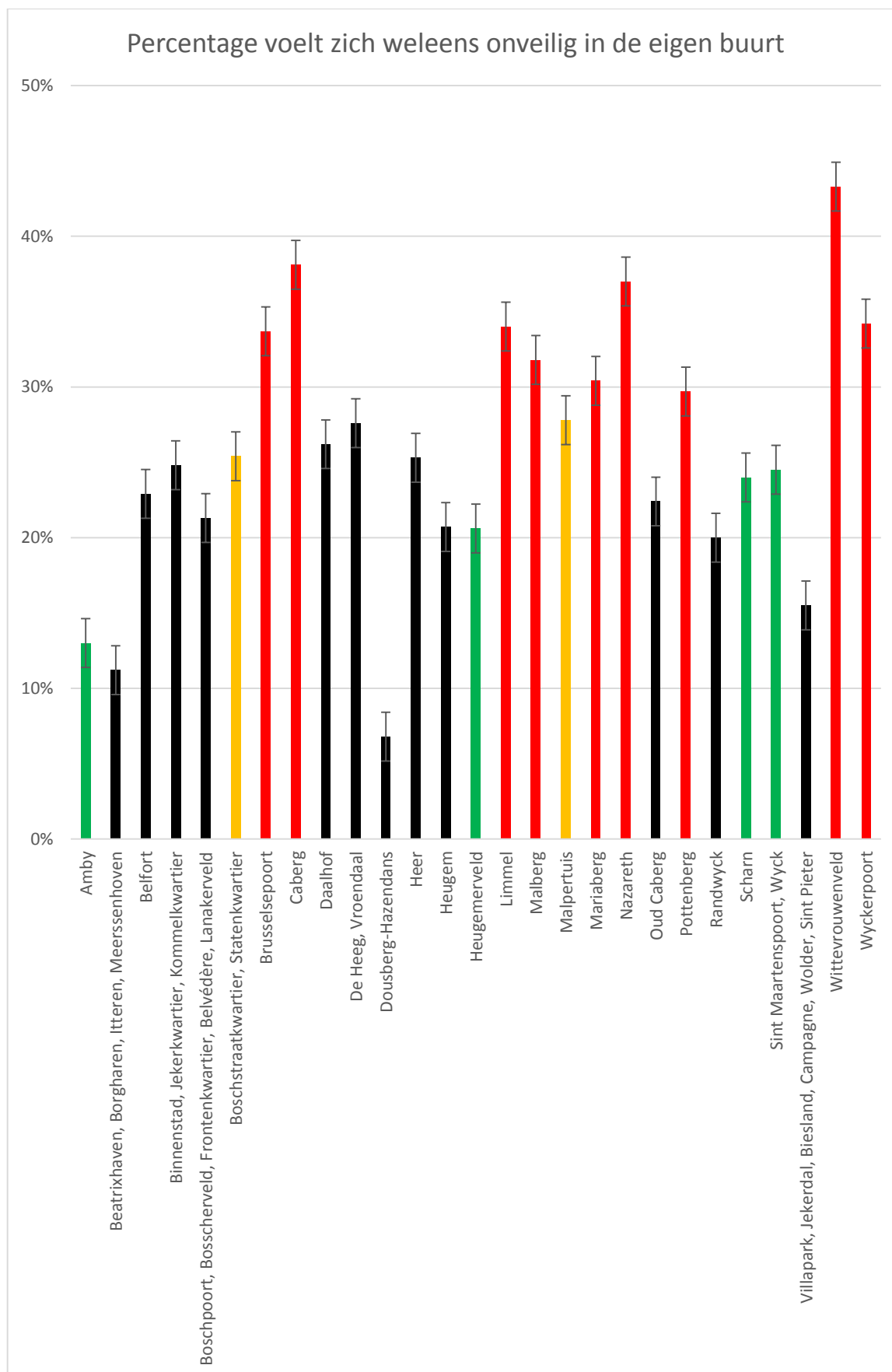

De Gemeente Maastricht heeft behoefte aan een inhoudelijke verdieping op de achtergronden van onveiligheidsbeleving onder haar burgers om deze duurzaam aan te pakken en de samenwerking tussen verschillende veiligheidspartners te versterken. Maar onveiligheidsbeleving laat zich niet zomaar duiden (Zie Spithoven, 2017a voor een extensief overzicht van achtergronden en zienswijzen en Spithoven, 2014; 2017b & 2018 voor een onderbouwing van de in dit onderzoek aangehouden benadering en beknopte theoretische onderbouwing). Zo verschilt de subjectieve veiligheid in een gebied doorgaans sterk met de objectieve veiligheid en is veiligheidsbeleving verbonden met tal van lokale en maatschappelijke vraagstukken. Dus hoe en waar te beginnen bij het ontrafelen van dit complexe vraagstuk?

Het denkkader van ‘verstoorde veiligheidsbeleving’ vormt een goed startpunt voor een eventuele praktische aanpak. Hiermee wordt meer specifiek bedoeld (Spithoven, 2017b, p. 7): *‘Een significant negatievere – en problematisch ervaren – veiligheidsbeleving van buurtbewoners, in vergelijking met dezelfde buurt op een eerder meetmoment en/of ten opzichte van gelijktijdige metingen van andere, vergelijkbare buurten’*. Verstoorde veiligheidsbeleving wordt dus inzichtelijk wanneer we herhaalde metingen voor hetzelfde gebied met elkaar vergelijken. De verschillen die inzichtelijk worden door de vergelijking worden vervolgens idealiter middels statistische toetsing gewogen op hun significantie. Daarmee worden de verschillen die voortkomen uit bijvoorbeeld verschillen in steekproefgrootte, onduidelijkheid van de gebruikte vraagstellingen en/of toeval als het ware gecorrigeerd. De uitslag van de statistische toets geeft dus kortweg aan of er sprake is van een daadwerkelijk geobserveerd verschil tussen de uitslagen of niet.

In Bijlage 1 op pagina 29 van dit rapport vindt u de uitslagen van de statistische toets die wij hebben uitgevoerd voor de scores van de Maastrichtse buurten voor de jaren 2017 en 2015 op de vraag ‘Voelt u zich weleens onveilig in uw eigen buurt?’. Uit deze toetsing bleek dat het totaal voor de gemeente Maastricht significant positief is ontwikkeld. Men voelt zich over alle buurten genomen in 2017 dus *minder onveilig in de eigen buurt* dan in 2015. Dat geldt ook voor de buurten (I) Boschstraatkwartier, Statenkwartier; (II) Sint Maartenspoort, Wyck; (III) Malpertuis; (IV) Heugemerveld; (V) Scharn en (VI) Amby. Opvallend genoeg was er voor de overige buurten geen sprake van significante verschillen tussen de scores voor 2017 en 2015. Er waren dus geen positieve en geen negatieve verschillen tussen de metingen. Met andere woorden: de beleefde onveiligheid in de Maastrichtse buurten is *opvallend stabiel* en er is *in geen enkele buurt sprake van verstoorde veiligheidsbeleving*. Dit is in principe goed nieuws, maar biedt de gemeente Maastricht geen handvatten ter verdere verbetering en dat is het doel. Daarom keken wij in overleg met de gemeente Maastricht hoe de buurten ten opzichte van het Maastrichtse gemiddelde van 2017 scoorden om daarlangs vijf buurten te selecteren voor verdere verdieping. Het overzicht van deze analyse is op de volgende pagina weergegeven (Figuur 1). In dit overzicht hebben we op de volgende wijze onderscheid gemaakt tussen de buurten:

Groen gekleurde buurten (4)	Significant positieve ontwikkeling tussen 2015-2017, met onveiligheidsgevoelens op buurtniveau op of <i>onder</i> het Maastrichtse gemiddelde.
Oranje gekleurde buurten (2)	Significant positieve ontwikkeling tussen 2015-2017, met onveiligheidsgevoelens op buurtniveau <i>boven</i> het Maastrichtse gemiddelde.
Rood gekleurde buurten (9)	Stabiele beleving tussen 2015-2017, met onveiligheidsgevoelens op buurtniveau boven het Maastrichtse gemiddelde.
Zwart gekleurde buurten (12)	Stabiele beleving tussen 2015-2017, met onveiligheidsgevoelens op buurtniveau op of onder het Maastrichtse gemiddelde.

Figuur 1 – Overzicht van scores per buurt in 2017 op de vraag 'Voelt u zich weleens onveilig in uw eigen buurt?' met daarbij onderscheid naar verhouding tot gemiddelde en stabiliteit.

Met Figuur 1 is direct de eerste deelvraag ‘Welke ontwikkelingen zijn er zichtbaar in de onveiligheidsbeleving op buurtniveau in de Maastrichtse buurten?’ beantwoord. In overleg met de gemeente Maastricht is er gekozen voor een verdieping in de achtergronden van onveiligheidsbeleving voor de buurten: (I) Mariaberg; (II) Limmel; (III) Pottenberg; (IV) Nazareth en (V) Wittevrouwenveld. Hoewel elk van deze buurten een tussen 2015 en 2017 stabiele, bovengemiddelde beleving van onveiligheid in de buurt vertoonden is dit *niet* de top vijf van de negatiever beleefde buurten. De gemeente Maastricht gaf aan een sterke voorkeur voor een verdieping in de achtergronden van beleefde onveiligheid in deze vijf buurten.

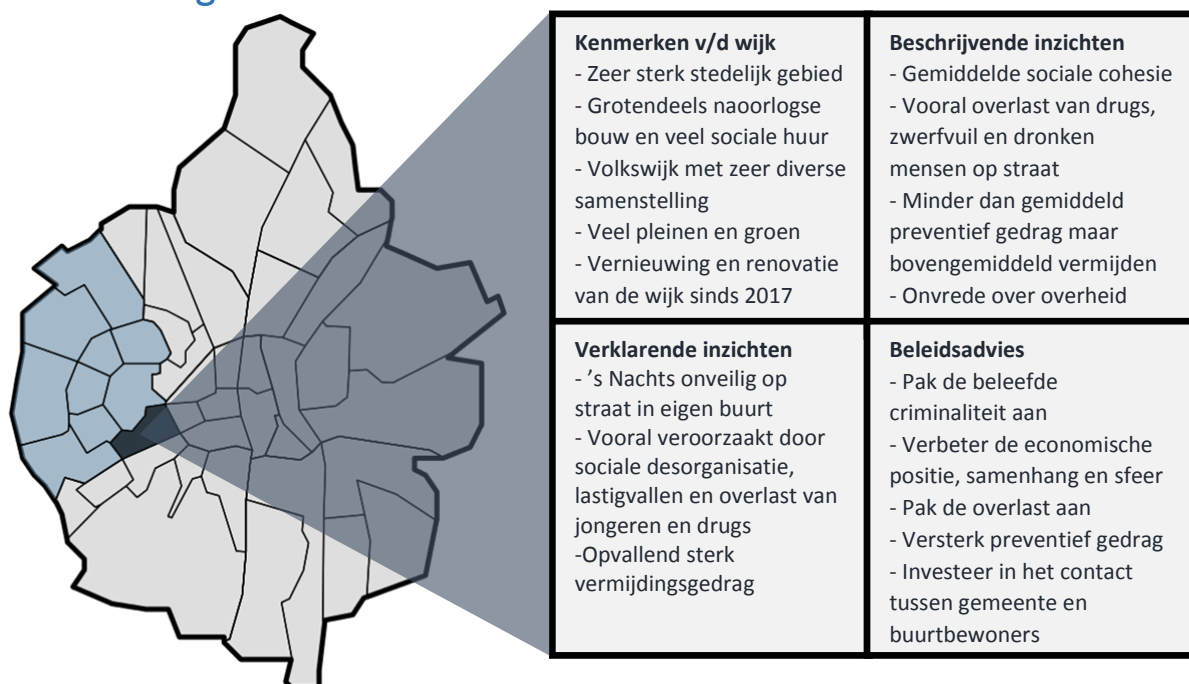
In het vervolg van dit rapport richten wij ons op deze vijf buurten en zoeken in de beschikbare data naar patronen en verklaringen rondom beleefde onveiligheid. Daartoe bevat de vragenlijst van de Veiligheidsmonitor meerdere items per categorie (Tabel 1).

Onveilig in de buurt	Onveilig persoonlijk
‘Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?’ ‘Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?’ ‘Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u ’s avonds bij u in de buurt op straat loopt?’ ‘Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u ’s avonds alleen thuis bent?’ ‘Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?’ ‘Denkt u dat de criminaliteit in uw buurt in de afgelopen 12 maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk is gebleven?’	‘Komt het wel eens voor dat u bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit?’ ‘Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld?’ ‘Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van beroving op straat met geweld?’ ‘Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van inbraak in uw woning?’ ‘Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van mishandeling?’ ‘Voelt u zich onveilig rondom uitgaansgelegenheden?’ ‘Voelt u zich onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen?’ ‘Voelt u zich onveilig in het centrum van uw woonplaats?’ ‘Voelt u zich onveilig in het winkelgebied - winkelcentrum?’ ‘Voelt u zich onveilig in het openbaar vervoer?’ ‘Voelt u zich onveilig bij het treinstation?’
Vermijdingsgedrag	Overlast buurt
‘Komt het wel eens voor dat u ’s avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt?’ ‘Komt het wel eens voor dat u in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?’ ‘Ik laat ’s avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden.’ ‘Ik zet indien mogelijk mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling.’ ‘Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto.’ ‘Ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen.’	‘Komt rommel op straat in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komt vernieling van straatmeubilair in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komen bekladde muren of gebouwen in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komt Hondenpoep op de stoep, straat of in de perken in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komt te hard rijden in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komen parkeerproblemen in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komt agressief gedrag in het verkeer in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komen dronken mensen op straat in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komen drugsgebruik of drugshandel in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komen hinder van horecagelegenheden in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komt overlast door buurtbewoners in uw buurt wel eens voor?’ ‘Komt het voor in uw buurt dat mensen op straat worden lastiggevallen?’ ‘Komen Rondhangende jongeren in uw buurt wel eens voor?’
Sociale desorganisatie	Tevredenheid overheid
‘De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.’ ‘De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.’ ‘Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.’ ‘Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.’ ‘Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.’ ‘Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt.’	Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in uw buurt? Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van uw gemeente waar het gaat om de aanpak van leefbaarheid en veiligheid?
Onvrede fysieke kenmerken	
‘In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.’ ‘In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.’ ‘In de buurt is het buiten goed verlicht.’	

Tabel 1 – Gebruikte items uit de Veiligheidsmonitor per categorie.

In de volgende vijf onderdelen (3 t/m 7) bestuderen wij de vijf buurten op hun ontwikkeling op deze items tussen 2015 en 2017 en analyseren de samenhang tussen deze items om tot een beschrijvend en verklarend inzicht te komen van de beleefde onveiligheid. Daarmee beantwoorden wij de tweede deelvraag ‘Welke verklaringen voor onveiligheidsbeleving zijn er per buurt zichtbaar in de data van de Veiligheidsmonitor van 2017?’. Voor elke buurt geven wij beknopte beleidsadviezen die wij in het laatste onderdeel ‘Beleidsadvies’ nader onderbouwen.

3. Mariaberg

3.1 Kenmerken van de buurt¹

De buurt Mariaberg (zeer sterk stedelijk gebied, 2566 adressen/km²) is vooral kort na de tweede wereldoorlog ontstaan vanuit het woningtekort. De buurt bevat naast hoogbouw veel lage arbeiderswoningen. Er wonen relatief veel mensen met een kleinere beurs omdat er sprake is van een hogere werkloosheid onder de bewoners. De buurt heeft veel pleinen en groen en wordt als een volksbuurt omschreven. De samenstelling is over de loop der jaren zeer divers geworden, Westerse en Niet-Westerse migranten uit verschillende windstreken omvatten net iets minder dan de helft van het aantal inwoners. Sinds 2017 is er een vernieuwing en renovatie van de buurt ingezet om de verouderde woningvoorraad aan te pakken.

3.2 Beschrijvende inzichten

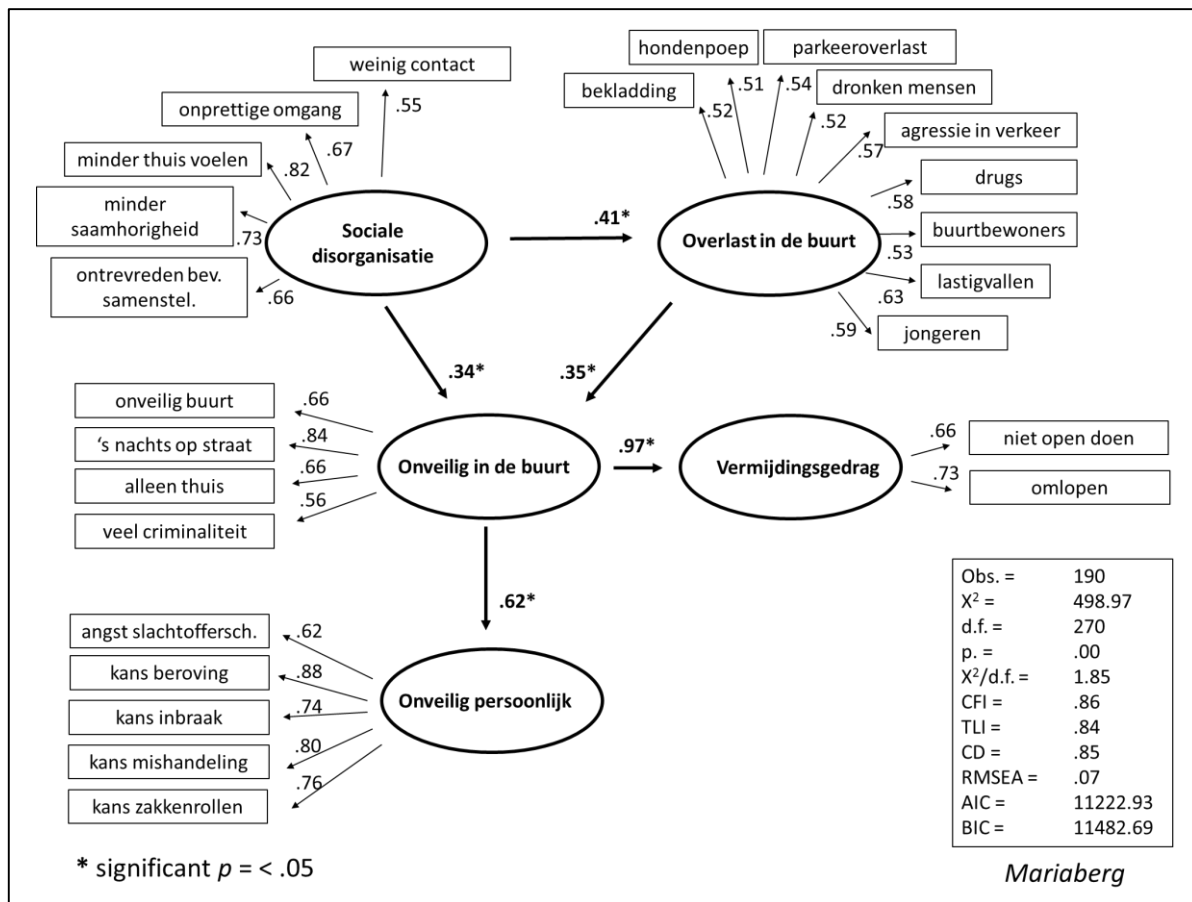
Vergeleken met Maastricht als totaal (Bijlage 2 op pagina 30) ervaren inwoners van de buurt Mariaberg meer overlast. Dit geldt voor alle gemeten varianten, behalve voor parkeerproblemen. Deze worden juist minder dan gemiddeld ervaren en is in 2017 ten opzichte van 2015 significant afgenomen. Ook de overlast van lastig gevallen worden op straat is significant afgenomen. Men geeft in Mariaberg blijk van een gemiddelde beleving van sociale cohesie (de kwaliteit van de onderlinge samenhang), maar ervaart wel iets meer dan gemiddelde onderlinge bekendheid (het kennen van gezichten en namen). Men ervaart meer gevoelens van onveiligheid in de buurt dan gemiddeld en dit blijkt samen te hangen met de ervaring dat er veel criminaliteit in de buurt plaatsvindt.

De beleefde onveiligheid lijkt zich tot de buurt te beperken, omdat de respondenten uit Mariaberg minder dan gemiddeld aangeven zich onveilig te voelen in andere situaties zoals rond het station, in het openbaar vervoer, winkelgebieden en plekken waar jongeren rondhangen. Men geeft blijk van minder dan gemiddeld preventief gedrag: men laat minder vaak het licht branden en laat minder vaak waardevolle spullen uit voorzorg thuis. Gelijktijdig geeft men aan meer vermijdingsgedrag dan gemiddeld te vertonen door 's avonds de deur niet te openen en loopt men ook vaker om onveilige plekken te vermijden. Men denkt dan ook meer dan gemiddeld de kans te lopen om zelf slachtoffer van verschillende vormen van criminaliteit te worden.

¹ Gebaseerd op: Limburger, 2017; Gemeente Maastricht z.d. en Drimble z.d. A.

3.3 Verklarende inzichten

Voor de buurt Mariaberg is het onderstaande verklarende model uit de analyses naar voren gekomen (Figuur 2).

Figuur 2 – Verklarend model onveiligheidsbeleving in Mariaberg, gestandaardiseerde coëfficiënten.

Het *onveiligheidsgevoel in de buurt* - wat zich vooral uit in het 's nachts op straat onveilig voelen in de buurt - wordt in Mariaberg in vergelijkbare mate verklaard door de ervaren *overlast* en de ervaren *sociale desorganisatie* (opgevat als de tegenpool van sociale cohesie) in de buurt. De ervaren overlast komt vooral neer op het ervaren lastig gevallen te worden en overlast van jongeren, drugs en agressie in het verkeer. De ervaren sociale desorganisatie zit hem in de beleving van buurtbewoners vooral in het niet thuis voelen in de buurt en het ervaren van verminderde saamhorigheid. De ervaren sociale desorganisatie is overigens ook de directe voorspeller van de ervaren overlast in de buurt. Het onveiligheidsgevoel in de buurt vertaalt zich in zeer sterke mate in *vermijdingsgedrag* en dan vooral in 's avonds omlopen. Het onveiligheidsgevoel in de buurt vertaalt zich in mindere mate in gevoelens van persoonlijke onveiligheid. Deze gevoelens richten zich vooral op de kans om zelf slachtoffer te worden van beroving en mishandeling.

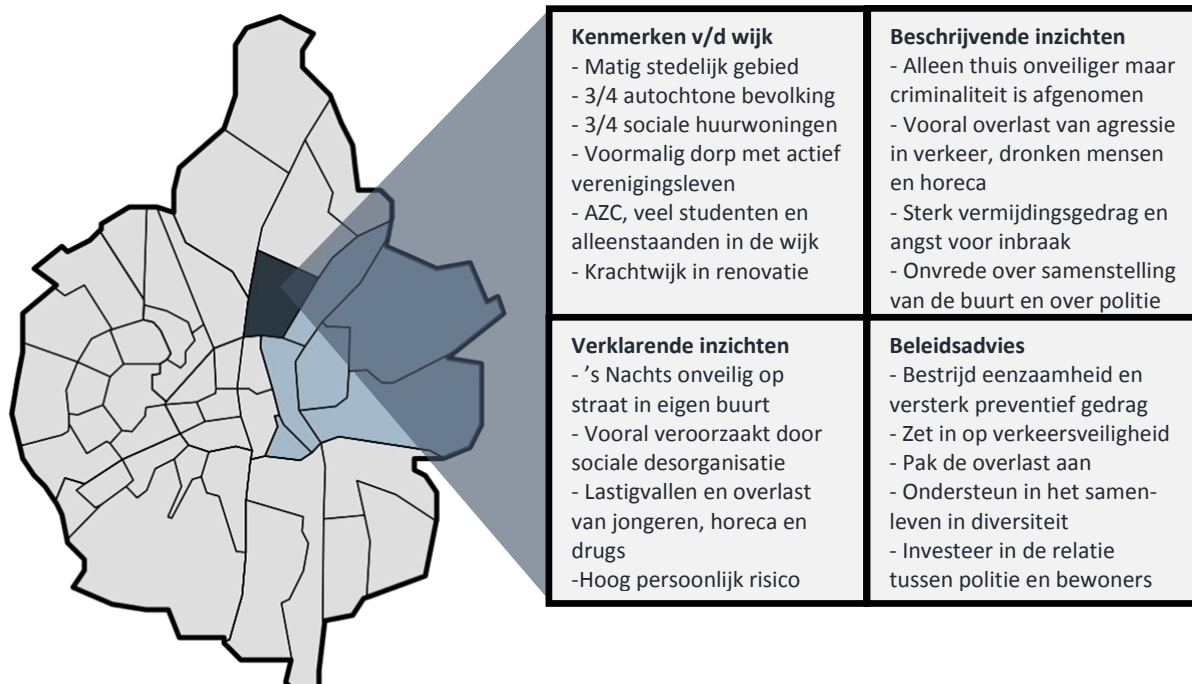
3.4 Beleidsadvies

Het beleidsadvies om de veiligheidsbeleving in Mariaberg te verbeteren luidt:

- Versterk de sociaaleconomische positie van de buurt;
- Tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren;
- Pak de zwaardere overlast van lastigvallen, dronken mensen op straat en drugs aan;
- Versterk het preventieve gedrag onder de inwoners;
- Investeer in de relatie tussen gemeente en bewoners van deze buurt.

In Hoofdstuk acht lichten wij deze adviezen nader toe.

4. Limmel

4.1 Kenmerken van de buurt²

De buurt Limmel was voorheen een zelfstandig dorp waarin het verenigingsleven nog sterk actief is. Iets meer dan een derde van de woningvoorraad in Limmel bestaat uit koopwoningen. De buurt bestaat uit relatief veel sociale huurwoningen. In de buurt wonen veel studenten en is een asielzoekerscentrum aanwezig. Meer dan de helft van de bewoners is alleenstaand. In het verleden is Limmel als onderdeel van Noordoost aangemerkt als 'krachtwijk'. De buurt ondergaat momenteel een renovatie.

4.2 Beschrijvende inzichten

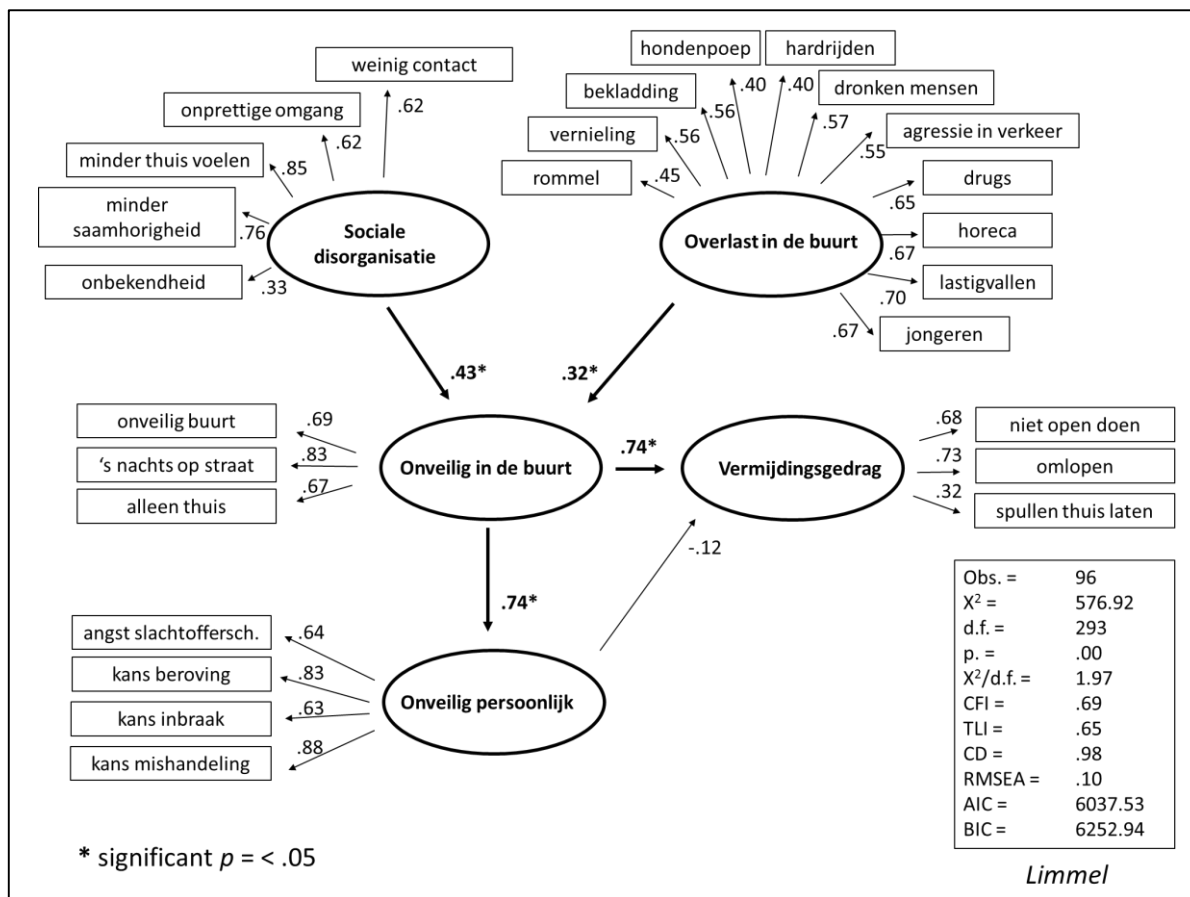
De bewoners van Limmel (matig stedelijk gebied, 1021 adressen/km²) ervaren in vergelijking tot de totale bevolking van Maastricht meer overlast, behalve van rondhangende jongeren (Zie Bijlage drie). Men ervaart vooral meer overlast van agressief gedrag in het verkeer, overlast van dronken mensen op straat en horecagelegenheden. Ook parkeerproblemen en te hard rijden komen vaker voor volgens de bewoners evenals rommel op straat en overlast van buurtbewoners. Men ervaart een gemiddelde sociale samenhang maar is meer ontevreden over de samenstelling van de buurt dan gemiddeld. Maar men ervaart wel meer contact met buurtbewoners dan gemiddeld.

Men voelt zich meer onveilig in de eigen buurt dan gemiddeld en dat lijkt zich vooral te richten op het 's avonds alleen thuis zijn. Hierbij is het van belang op te merken dat meer dan de helft van de bewoners van Limmel alleen woont. Wel is men zich in 2017 ten opzichte van 2015 's avonds significant minder onveilig op straat gaan voelen. Datzelfde geldt voor de beleving van onveiligheid rondom uitgaansgelegenheden. Men denkt in Limmel een grotere kans te lopen om zelf het slachtoffer van criminaliteit te worden dan gemiddeld in Maastricht en hierbij denkt men vooral aan woninginbraak. Men is duidelijk ontevreden over het functioneren van de politie in de buurt, maar scoort gemiddeld op onvrede over de fysieke kenmerken van de buurt.

4.3 Verklarende inzichten

Voor de buurt Limmel is het onderstaande verklarende model uit de analyses naar voren gekomen (Figuur 3).

² Gebaseerd op: Thuisinmaastricht.nl, z.d. A.; Drimble z.d. B;

Figuur 3 – Verklarend model onveiligheidsbeleving in Limmel, gestandaardiseerde coëfficiënten.

Het *onveiligheidsgevoel in de buurt* – wat zich vooral uit in het 's nachts op straat onveilig voelen in de buurt - wordt in Limmel vooral verklaard door de ervaren *sociale desorganisatie* in de buurt. Deze sociale desorganisatie uit overwegend in het verminderd thuis voelen in de buurt en het ervaren van een verminderde saamhorigheid in de buurt. Het gevoel van onveiligheid in de buurt wordt daarnaast in lichtere vorm verklaard door het *ervaren van overlast* in de buurt. Deze overlast komt vooral voort uit het ervaren lastig gevallen te worden, overlast van jongeren en horecagelegenheden en het ervaren van drugsoverlast. Het onveiligheidsgevoel in de buurt vertaalt zich in vergelijkbare mate in *gevoelens van persoonlijke onveiligheid* en *vermijdingsgedrag*. De ervaren, persoonlijke gevoelens van onveiligheid draaien voornamelijk om een hoge kans inschatting om zelf het slachtoffer te worden van mishandeling en beroving. Het vermijdingsgedrag – dat overigens *niet* significant met gevoelens van persoonlijke onveiligheid samenhangt – uit zich vooral in het 's avonds omlopen en de deur gesloten houden.

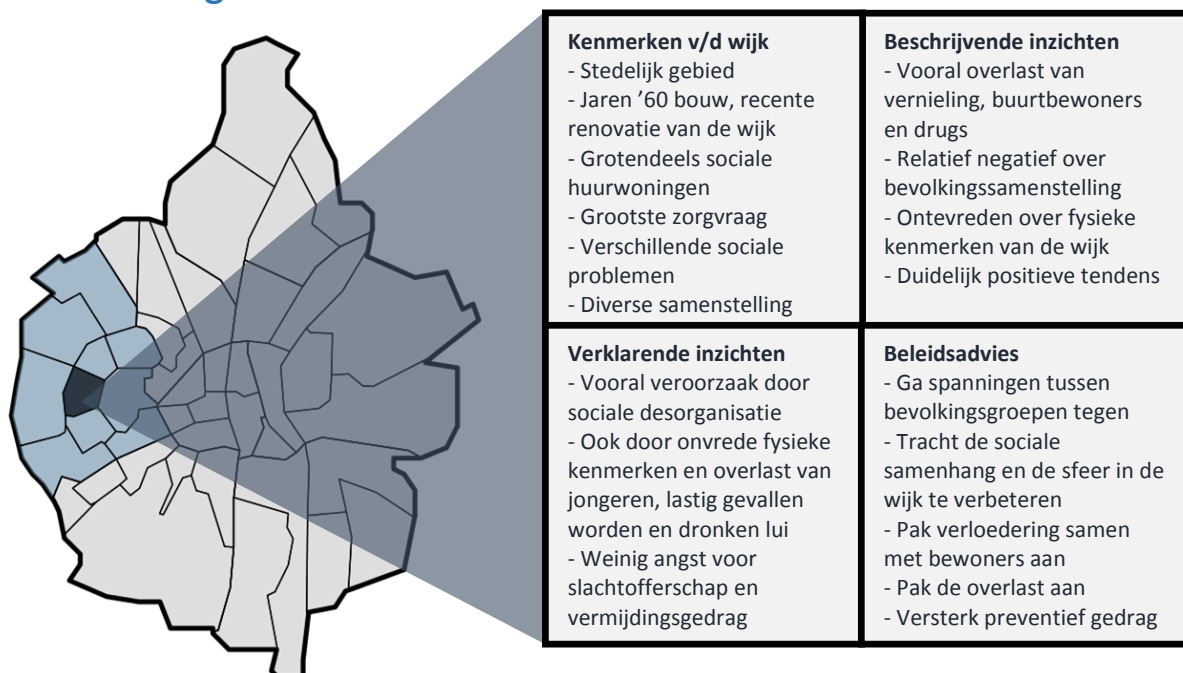
4.4 Beleidsadvies

Het beleidsadvies om de veiligheidsbeleving in Limmel te verbeteren luidt als volgt:

- Zet in op het bestrijden van eenzaamheid en tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren;
- Versterk het preventieve gedrag onder bewoners;
- Neem frustraties over verkeersonveiligheid als aangrijpingspunt voor het vormen van lichte gemeenschappen;
- Pak de overlast van dronken mensen en horeca aan;
- Ondersteun in het samenleven in diversiteit;
- Investeer in de relatie tussen politie en bewoners.

In Hoofdstuk acht van dit rapport vindt u een nadere onderbouwing van deze aanbevelingen.

5. Pottenberg

5.1 Kenmerken van de buurt³

De buurt Pottenberg (stedelijk gebied, 2226 adressen/km²) is in de jaren zestig van de vorige eeuw gebouwd en heeft een beschermde status als Rijks Cultureel Erfgoed. Het grootste gedeelte van de buurt bestaat van oudsher uit sociale huurwoningen. In het verleden is uit onderzoek gebleken dat de buurt een update nodig heeft: de kleine etagewoningen zijn aan renovatie toe. Gelijktijdig er is behoefte aan een meer gemêleerd woningbestand in de buurt waardoor er meer koopwoningen moeten komen. De buurt is redelijk divers. Ongeveer 3/5 van de bewoners is van Nederlandse komaf, 1/5 heeft een Westerse migratieachtergrond en 1/5 een Niet-Westerse migratieachtergrond. Uit onderzoek uit 2018 bleek Pottenberg naar verhouding de grootste zorgvraag van de stad te hebben. Er spelen dan ook verschillende sociale problemen in de buurt. Daarnaast is er sprake van een sterke mate van vergrijzing en zijn er weinig voorzieningen voor jongeren in de buurt.

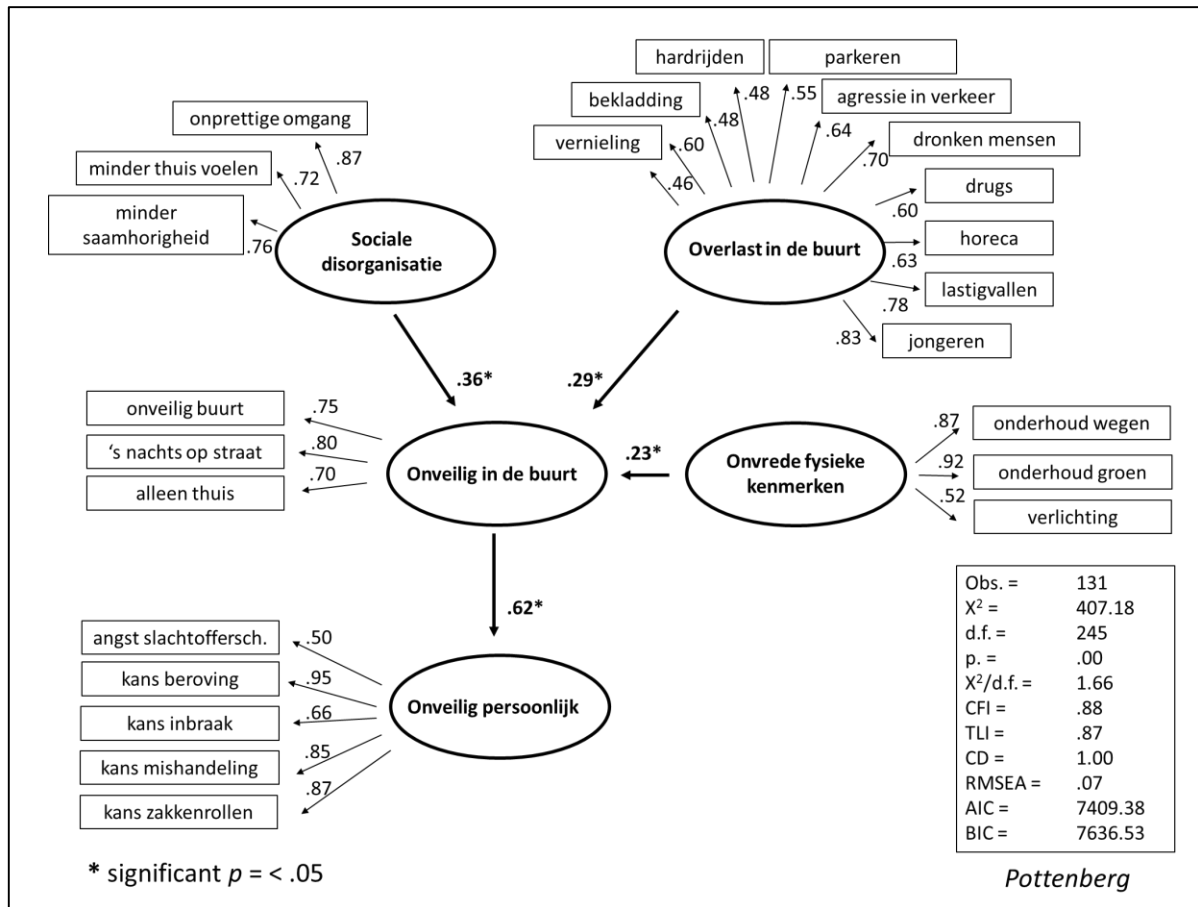
5.2 Beschrijvende inzichten

Men ervaart in Pottenberg vergeleken met de rest van Maastricht meer overlast van respectievelijk (I) vernieling van straatmeubilair; (II) buurtbewoners; (III) drugshandel en -gebruik en (IV) rommel op straat. Men ervaart een gemiddelde sociale cohesie maar is duidelijk negatiever over de bevolkingssamenstelling van de buurt. De diverse samenstelling van de buurt lijkt tot ervaren spanningen te leiden. Ook geeft men meer dan gemiddeld in Maastricht aan dat de buurt het laatste jaar achteruit is gegaan maar dat ligt aan andere zaken dan aan de criminaliteit in de buurt, want deze scoort lager in de beleving in Pottenberg. Wel ervaart men meer gevoelens van onveiligheid en een grotere kans om zelf slachtoffer van criminaliteit te worden. Ook is men relatief ontevreden over de fysieke kenmerken van de buurt: het onderhoudsniveau van de wegen en het groen en de mate van verlichting in de buurt scoren negatiever dan gemiddeld in Maastricht. In Pottenberg treden in 2017 ten opzichte van 2015 de volgende significante verschillen op: men ervaart minder overlast van rondhangende jongeren; heeft minder het idee dat er veel criminaliteit in de buurt plaatsvindt; heeft minder idee dat de criminaliteit in de buurt is toegenomen en ventileert minder onvrede over het functioneren van de politie in de buurt. Over het functioneren van de politie en gemeente oordeelt men in Pottenberg sowieso positiever dan gemiddeld in Maastricht.

³ Gebaseerd op: Gemeente Maastricht, 2010; Drimble z.d. C.

5.3 Verklarende inzichten

Voor de buurt Pottenberg is het onderstaande verklarende model uit de analyses naar voren gekomen (Figuur 4).

Figuur 4 – Verklarend model onveiligheidsbeleving in Pottenberg, gestandaardiseerde coëfficiënten.

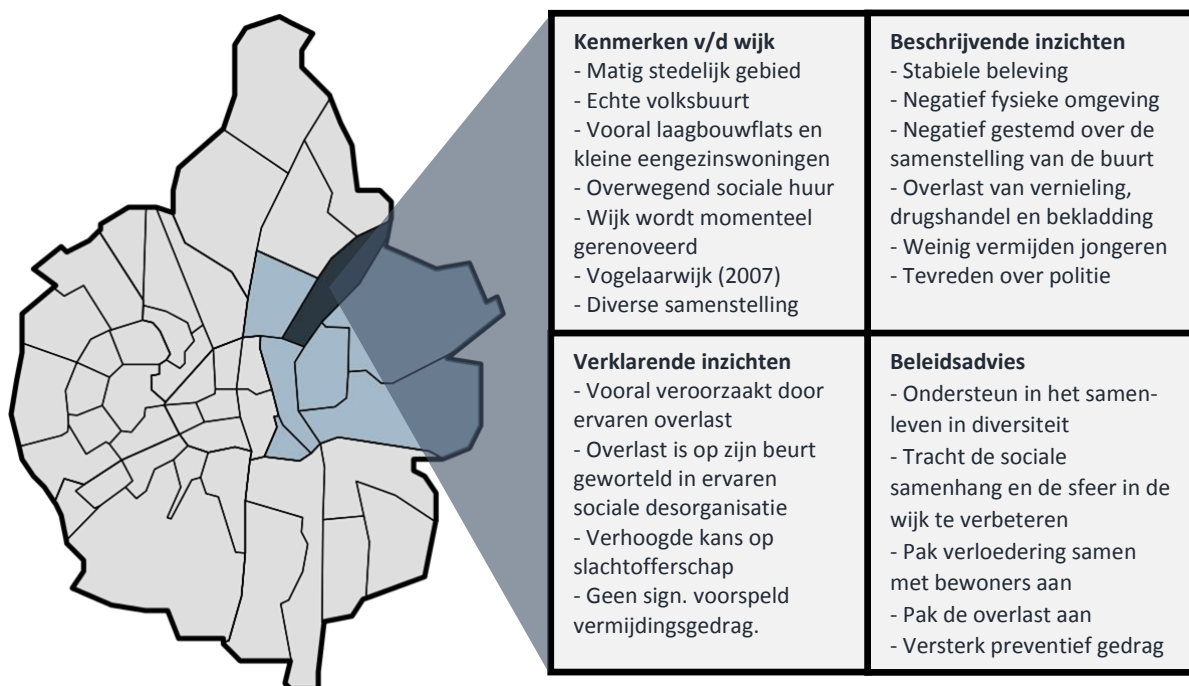
Het gevoel van *onveiligheid in de buurt* - wat zich vooral vertaalt in gevoelens van onveiligheid 's nachts alleen op straat – wordt vooral veroorzaakt door *sociale desorganisatie* in de buurt. Men ervaart een onprettige onderlinge omgang, ervaart minder saamhorigheid en voelt zich minder thuis. Daarnaast wordt het gevoel van onveiligheid in de buurt verklaard door de ervaren *overlast in de buurt*. Deze overlast komt voornamelijk neer op overlast van (I) jongeren, (II) lastig gevallen worden op straat en (III) dronken mensen op staat. Last but not least, wordt het gevoel van onveiligheid in de buurt verklaard door ervaren *onvrede over fysieke kenmerken* van de buurt. Men is daarbij vooral ontevreden over het onderhoud van groen en wegen. Het gevoel van onveiligheid in de buurt vertaalt zich tevens in een gevoel van *onveiligheid op persoonlijk niveau*. Men is niet zozeer angstig om zelf het slachtoffer van criminaliteit te worden maar ervaart een reële kans om slachtoffer te kunnen worden van meerdere vormen van criminaliteit, vooral van beroving op straat. Opvallend genoeg vertaalt deze beleving zich in Pottenberg *niet* in significante mate in vermijdingsgedrag.

5.4 Beleidsadvies

Voor Pottenberg geven wij onderstaand advies dat in het laatste hoofdstuk nader wordt onderbouwd:

- Ga spanningen tussen bevolkingsgroepen tegen;
- Tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren;
- Pak verloedering in de buurt samen met de bewoners aan;
- Pak de ervaren overlast aan;
- Versterk preventief gedrag onder de bewoners.

6. Nazareth

6.1 Kenmerken van de buurt⁴

De buurt Nazareth (matig stedelijk gebied, 1493 adressen/km²) wordt omschreven als een echte volksbuurt. Deze buurt vol laagbouwflats en kleine eengezinswoningen in de sociale huursector is kort na de oorlog in slechts één jaar gebouwd voor arbeidersgezinnen. De buurt wordt momenteel stevig gerenoveerd in het kader van een buurtontwikkelingsplan waarmee de buurt vitaal en aantrekkelijk moet worden. De buurt werd al in 2007 als onderdeel van Noordoost tot Vogelaarwijk benoemd. Iets meer dan de helft van het aantal gezinnen betreft een eenpersoonsgezin. Ongeveer een derde van de inwoners heeft een migratieachtergrond, waarvan de aandelen bewoners met en Westerse en Niet-Westerse migratieachtergrond vergelijkbaar zijn.

6.2 Beschrijvende inzichten

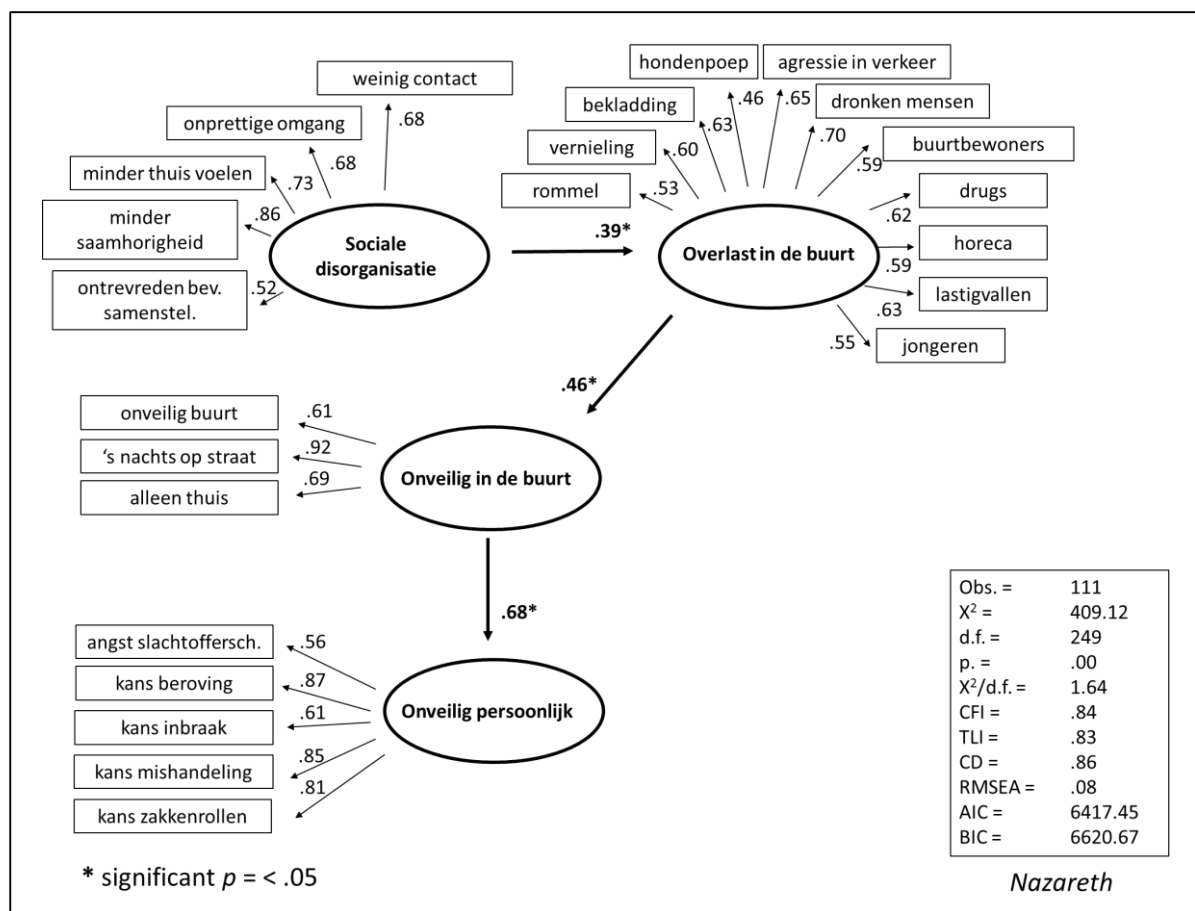
De beleving in Nazareth was op alle onderzochte indicatoren stabiel tussen 2015 en 2017. Men voelt zich wel duidelijk onveiliger in Nazareth dan gemiddeld in Maastricht. Ook ervaart men consequent een grotere kans om zelf slachtoffer te worden van criminaliteit. Men vertoont dan ook in bovengemiddelde mate vermijdingsgedrag en vertoont meer preventief gedrag. Uitzondering hierop is het meenemen van waardevolle spullen uit de auto, deze laat men meer dan gemiddeld in de auto achter. Ook voelt men zich minder onveilig op plekken waar jongeren rondhangen. In Nazareth is men opvallend negatief van oordeel over de mate van onderhoud aan de fysieke omgeving. Wel is men redelijk gemiddeld in het oordeel over de verlichting.

Men is licht negatiever in het oordeel over de sociale samenhang in de buurt dan voorheen, behalve over de samenstelling van de bevolking. Men is hierover in vergelijking met de rest van Maastricht opvallend negatief gestemd. Ten aanzien van het ervaren van overlast is over de hele linie genomen een negatievere beleving zichtbaar in Nazareth. Hierbij vallen respectievelijk overlast van vernieling van straatmeubilair; bekladding van gebouwen; drugsgebruik en –handel en buurtbewoners op. Men is in vergelijking met de rest van Maastricht in Nazareth opvallend positief gestemd over het functioneren van de politie.

⁴ Gebaseerd op: Thuisinmaastricht.nl z.d. B; Drimble z.d. D; Woonpunt 2017.

6.3 Verklarende inzichten

Voor de buurt Nazareth ontstond in de analyse het volgende verklarende model (Figuur 5).

Figuur 5 – Verklarend model onveiligheidsbeleving in Nazareth, gestandaardiseerde coëfficiënten.

De ervaren *onveiligheid in de buurt* uit zich vooral in het ervaren van deze gevoelens wanneer men 's nachts alleen op straat zou zijn. Deze gevoelens worden alleen significant voorspeld door het ervaren van *overlast in de buurt*. Deze overlast wordt hoofdzakelijk ervaren van dronken mensen op straat, agressie in het verkeer, lastiggevallen worden op straat, bekladding en drugsgebruik en – handel. Voor een goed deel wordt de ervaren overlast in de buurt voorspeld door de ervaren *sociale desorganisatie* in de buurt. Men ervaart een verminderde saamhorigheid en voelt zich minder thuis in de buurt. De ervaren onveiligheid in de buurt vertaalt zich in stevige mate in een gevoel van *persoonlijke onveiligheid*. Dit gevoel drijft vooral op een hoge inschatting van de kans om zelf het slachtoffer van beroving, mishandeling en zakkenrollen te worden en niet zozeer in angst voor slachtofferschap. Opvallend genoeg was deze beleving van persoonlijke onveiligheid *niet* significant voorspellend voor vermijdingsgedrag.

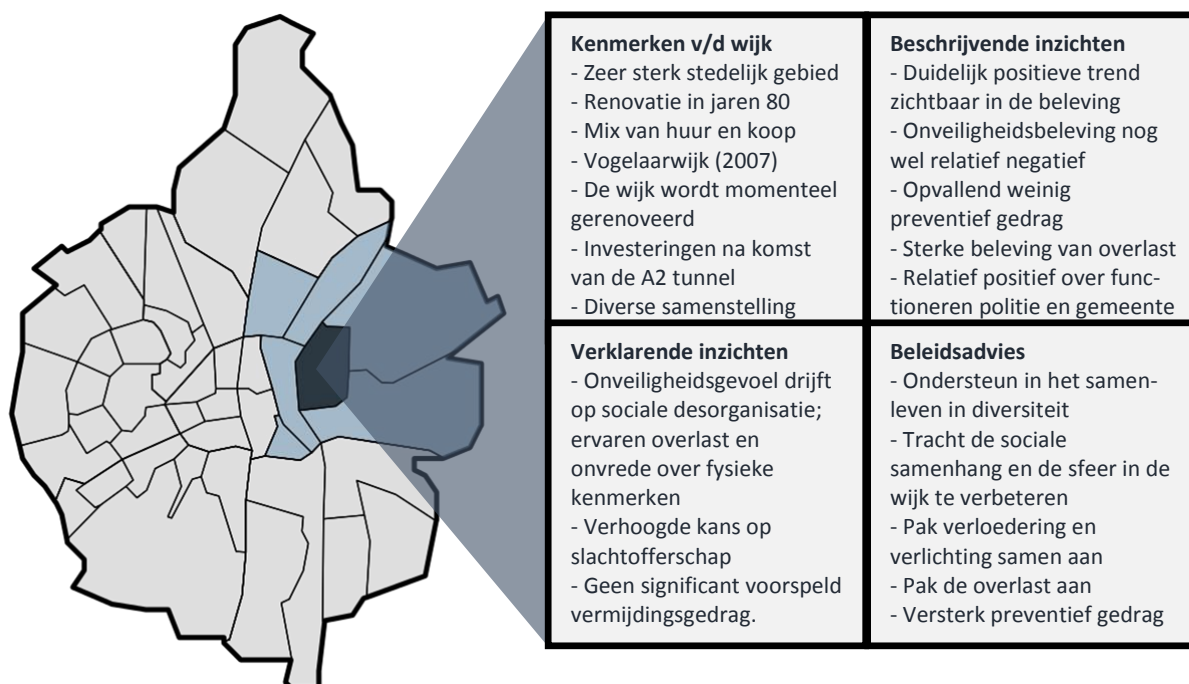
6.4 Beleidsadvies

Het beleidsadvies voor de buurt Nazareth komt grotendeels overeen met het advies voor Pottenberg:

- Ondersteun in het samenleven in diversiteit;
- Tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren;
- Pak verloedering van de buurt samen met bewoners aan;
- Pak de overlast aan;
- Versterk preventief gedrag onder de bewoners.

Zoals eerder aangegeven vindt u de nadere uitwerking en onderbouwing van deze adviezen in het laatste onderdeel van dit rapport.

7. Wittevrouwenveld

7.1 Kenmerken van de buurt⁵

De buurt Wittevrouwenveld (zeer sterk stedelijk gebied, 2816 adressen/km²) stond vroeger bekend als een echte arbeidersbuurt. Na de tweede wereldoorlog bouwde men meer flatwoningen. In de jaren zeventig en tachtig heeft men de buurt gerenoveerd door arbeiderswoningen (sociale huur) te vervangen door nieuwbouwhuizen (koop). Ook deze buurt werd in 2007 tot Vogelaarwijk benoemd. Door de investeringen als gevolg van de A2-tunnel is de buurt momenteel sterk in verandering. De helft van de huishoudens bestaat uit eenpersoonshuishoudens. Drie vijfde van de inwoners is van Nederlandse afkomst en ongeveer twee vijfde heeft een migratieachtergrond. Daarvan is het aandeel bewoners met een Westerse en het aandeel bewoners met een Niet-Westerse migratieachtergrond ongeveer gelijk. Ook wonen er veel studenten in de buurt.

7.2 Beschrijvende inzichten

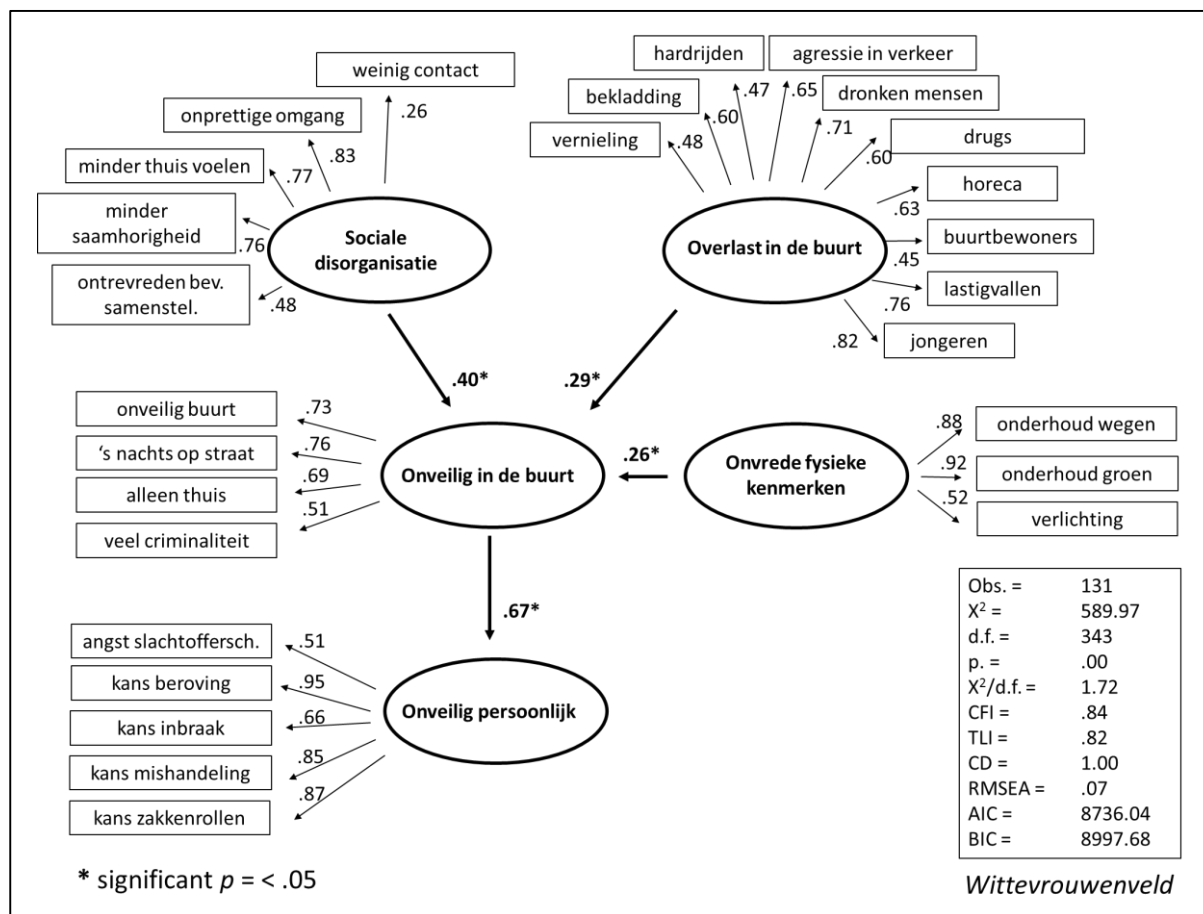
Er is in vergelijking met de data van 2015 in 2017 een duidelijk positieve trend zichtbaar in de beleving van de bewoners van Wittevrouwenveld. Men oordeelt (I) significant positiever over de algemene vooruitgang van de buurt; (II) ervaart minder overlast van rommel; (III) dronken mensen en (IV) lastiggevallen worden op straat; (V) men heeft het idee dat er minder criminaliteit in de buurt plaatsvindt en (VI) schat over de hele linie in een minder grote kans te lopen op slachtofferschap van criminaliteit en (VII) ervaart ook minder angst voor slachtofferschap dan in 2015. Vergeleken met de rest van Maastricht is de beleving van onveiligheid in de buurt nog wel sterker dan gemiddeld en ervaart men ook bovengemiddeld veel criminaliteit in de buurt. Wel heeft men sterker het idee dat de criminaliteit in de buurt is afgenomen. Ook vertoont men relatief weinig preventief gedrag.

Men oordeelt licht negatiever dan gemiddeld over het onderhoud van de fysieke omgeving en de sociale samenhang in de buurt. Wel valt bij het oordeel over de samenhang in de buurt op dat men positiever dan gemiddeld over de onderlinge bekendheid oordeelt en negatiever over de samenstelling van de bevolking in de buurt. Met uitzondering van overlast van horeca, oordeelt men negatiever dan gemiddeld over de ervaren overlast waarbij voor drugsgebruik en –handel en agressie in het verkeer negatief opvallen. In het oordeel over het functioneren van de politie en gemeente zijn de respondenten uit Wittenrouwenveld positiever dan gemiddeld in Maastricht.

⁵ Gebaseerd op: Thuisinmaastricht.nl z.d. C; Drimble z.d. E

7.3 Verklarende inzichten

Voor de buurt Wittenvrouwenveld ontstond in de analyse het volgende verklarende model (Figuur 6).

Figuur 6 – Verklarend model onveiligheidsbeleving in Wittevrouwenveld, gestandaardiseerde coëfficiënten.

Het gevoel van *onveiligheid in de buurt* wordt in Wittevrouwenveld verklaard door een samenspel tussen respectievelijk sociale desorganisatie, ervaren overlast in de buurt en onvrede over de fysieke kenmerken van de buurt. De *sociale desorganisatie* richt zich vooral op het ervaren van een onprettige onderlinge omgang; zich minder thuis voelen en het ervaren van een verminderde saamhorigheid in de buurt. De ervaren *overlast in de buurt* komt vooral neer op overlast van jongeren, lastiggevallen worden op straat en dronken mensen op straat. De ervaren *onvrede over fysieke kenmerken* van de buurt drijft op onvrede over het onderhoud aan groen en wegen maar ook op de verlichting in de buurt. De ervaren onveiligheid in de buurt vertaalt zich voor een goed deel in ervaren *persoonlijke onveiligheid*: men ervaart een grote kans om zelf het slachtoffer te worden van beroving, zakkenrollen en mishandeling maar men ervaart - opvallend genoeg - een relatief kleine kans om slachtoffer van woninginbraak te worden en ervaart sowieso een lage mate van *angst* voor slachtofferschap. Opvallend genoeg was deze beleving van persoonlijke onveiligheid ook in Wittenvrouwenveld *niet* significant voorspellend voor vermijdingsgedrag.

7.4 Beleidsadvies

Voor de buurt Wittenvrouwenveld geven wij de volgende beleidsadviezen:

- Ondersteun in het samenleven in diversiteit;
- Tracht de sociale samenhang en de sfeer in de buurt te verbeteren;
- Pak verloedering en verlichting in de buurt samen met bewoners aan;
- Pak de ervaren overlast aan;
- Versterk preventief gedrag onder de bewoners.

8. Beleidsadvies

Nu de vijf buurten zijn onderzocht op hun achtergronden van onveiligheidsbeleving onder de bewoners, zullen we de kort uitgebrachte beleidsadviezen nader toelichten en onderbouwen. Per aanbeveling geven we aan op welke buurt deze van toepassing is. De laatste aanbeveling betreft een algemene aanbeveling voor het aanpakken van onveiligheidsbeleving in de gemeente Maastricht. Daarmee beantwoorden we in dit onderdeel de derde en laatste deelvraag: *‘Met welke informatie gestuurde aanpakken kan de gemeente Maastricht de onveiligheidsbeleving van haar inwoners aanpakken?’*.

Overkoepelend beleidsadvies – Bestrijd onveiligheidsgevoelens middels maatwerk

Van toepassing op: Gehele gemeente Maastricht

Voordat wij de beleidsadviezen per buurt toelichten en onderbouwen, benadrukken wij om alert te blijven op het feit dat maatwerk in analyse en aanpak in de bestrijding van onveiligheidsbeleving op buurtniveau het richtsnoer dient te zijn. Er bestaan - naast maatwerk - *geen one size fits all solutions* in de aanpak van onveiligheidsgevoelens onder bewoners (Henig & Maxfield, 1978; Hale, 1996; Van Noije & Wittebrood, 2010; Weisburd & Eck, 2004; Bennett, 1991; Spithoven, 2017a&b; 2018).

‘Het aanpakken van ‘het onveiligheidsgevoel’ vraagt om meer dan daadkrachtige taal in verkiezingsprogramma’s en beleidsplannen. Het werkelijk effectief bestrijden van gevoelens van onveiligheid vraagt in de uitvoering per buurt steeds opnieuw om verdiepende vragen, luisteren, uitproberen en écht samenwerken met verschillende professionals en burgers.’ (Spithoven 2018, p. 59-60). Daarmee is ons overkoepelende advies voor elk van de vijf buurten om *in gesprek te gaan met een zo verschillend mogelijke afspiegeling van buurtbewoners⁶ en lokaal betrokken professionals* om de ontstane inzichten te verifiëren, aan te vullen en van een update te voorzien want:

- I. Deze inzichten zijn ontstaan op basis van enquêteonderzoek uit 2017;
- II. Enquêteonderzoek beschrijft vooral een ontwikkeling op hoofdlijnen waar interviews of gesprekken met individuen hier meer duiding aan zullen geven. Ga dus in gesprek met burgers en lokaal actieve professionals op zoek naar ‘het verhaal achter de cijfers’;
- III. De vragenlijst waarop deze analyse is gebaseerd (Veiligheidsmonitor) bevat slechts enkele achtergrondvariabelen die in samenspel beleving van onveiligheid op buurtniveau kunnen verklaren (zie Spithoven 2017a; 2018 voor een overzicht van theorie en empirisch onderzoek).

Door de kwantitatieve inzichten uit dit onderzoek aan te vullen en te verrijken met kwalitatieve inzichten van een diverse dwarsdoorsnede van buurtbewoners kan meer diepgang worden aangebracht in de invulling van de volgende elf adviezen.

⁶ Dit impliceert dat men naar deze bewoners *toegaat* in plaats van hen uit te nodigen voor een inspraakavond. Het bereiken van een diverse afspiegeling van bewoners vergt een stevige inspanning, maar zal zijn vruchten afwerpen in de diepgang en breedte van verschillende perspectieven.

Beleidsadvies #1 - Pak de ervaren overlast aan

Van toepassing op: Alle vijf onderzochte buurten

In elk van de vijf buurten was er sprake van een stevige mate van overlast welke, al dan niet zelf verklaard door sociale desorganisatie, leidt tot onveiligheidsgevoelens in de buurt. De Gemeente Maastricht kan daarbij onveiligheidsgevoelens in de buurt goed aanpakken door onder meer de beleefde overlast te verminderen. Er zijn aanknopingspunten voor een verschillende aanpak van beleefde overlast per buurt omdat de specifieke vormen van beleefde overlast ook per buurt verschillen. Ongeacht de specifieke vorm van overlast is het van belang om in de aanpak het perspectief van de “klagende partij” tevens te voorzien van het perspectief van de “beklaagde partij”. Op deze manier wordt voorkomen dat het belang van een van de partijen boven dat van de andere wordt gesteld, terwijl veel overlast voortkomt uit het nemen van aanstoot aan andermans gedrag waarbij diegene in principe vrij is dit gedrag te vertonen (Pleysier & Deklerck, 2006; CCV, 2008 & RMO, 2009). Daarmee ligt de focus in de aanpak van overlast al snel op het stimuleren van het melden van de overlast en het voeren van dialoog en het maken van afspraken, eventueel ondersteund door een mediator. Maar daarnaast zijn er verschillende juridische en niet-juridische aanpakken beschikbaar voor aanhoudende overlast (CCV, 2012). Zie het [webdossier woonoverlast](#) van het CCV voor meer informatie en voorbeelden van aanpakken. Passend is ook het [IAA-model](#) om meer zicht op de ervaren overlast te verwerven.

Beleidsadvies #2 - Versterk preventief gedrag onder bewoners

Van toepassing op: Alle vijf onderzochte buurten

Voor elk van de vijf onderzochte buurten luidde ons advies het preventieve gedrag onder bewoners te versterken. Daarbij is in Mariaberg en Limmel volgens bewoners zelf al sprake van een relatief sterk preventief gedrag. De noodzaak in Nazareth en Wittevrouwen voor het versterken van dit gedrag is groter omdat bewoners van deze buurten wel een relatief grote kans op slachtofferschap van criminaliteit ervaren maar een relatief laag niveau van preventief gedrag meldden. In Pottenberg is er relatief weinig aanleiding het preventieve gedrag onder bewoners te versterken maar kan het geen kwaad om ook deze bewoners te wijzen op hun mogelijkheden hoe zij hun kans om slachtoffer van criminaliteit te worden kunnen verkleinen. Daarbij staat in de communicatie met de doelgroepen steeds de eigen invloed op het creëren van gelegenheid centraal en de wijzen waarop zij door het aanpassen van het eigen gedrag deze gelegenheid kunnen verkleinen.

Cruciaal is om in de communicatie aan te sluiten bij een *functionele beleving van onveiligheid*: men is doorgaans niet angstig om slachtoffer van criminaliteit te worden maar ziet dit risico als een onderdeel van het dagelijks leven waarbij men zelf het beeld heeft hier adequaat op te reageren door waakzaam te zijn en eventueel aanvullende gedragsmatige aanpassingen of preventieve maatregelen te nemen (Spithoven, 2017a; Jackson & Gray, 2010). Bewoners dienen vanuit dit positieve paradigma van concrete adviezen voorzien te worden door communicatie uit naam van een herkenbare, lokaal actieve professional zoals bijvoorbeeld de wijkagent. Hierbij kan worden gedacht aan het inzetten van de [Buurttent](#). Het gaat erom in de communicatie vanuit een positief vertrekpunt (‘U voorkomt al veel en dat doet u goed, zo kan het nog beter...’) advies te geven en steeds te voorkomen dat in de communicatie alleen negatief over nabije dreigingen wordt gerept (Farrall, Jackson & Gray, 2009). Zie bijvoorbeeld het [webdossier woninginbraak](#) van het CCV, informatie over het [Politiekeurmerk](#) of de [High Impact Crime database](#) voor meer informatie en voorbeelden.

Beleidsadvies #3 - Tracht de sociale samenhang in de buurt te verbeteren

Van toepassing op: Mariaberg, Pottenberg, Nazareth & Wittevrouwenveld

Zoals vaker in onderzoek naar de verklaringen voor onveiligheidsbeleving treffen we in de verklaring van onveiligheidsbeleving in de vijf onderzochte buurten een sterke invloed van ‘sociale desorganisatie’. De tegenhanger – sociale cohesie – krijgt in de internationale literatuur veel aandacht als oplossingsrichting. Vergroot de sociale samenhang in de buurt en het veiligheidsgevoel zal toenemen (Hale, 1996; Markowitz et al., 2001). Hoewel op het eerste gezicht dit een zinvolle uitweg lijkt te zijn, blijkt bij nadere bestudering dat de resultaten van de interventies op de beleving van onveiligheid weinig uithalen of dat de evaluaties onvoldoende gedegen zijn uitgevoerd (Hale, 1996; Van Noije & Wittebrood, 2010).

Deze onduidelijkheid is goed te begrijpen wanneer we ons verdiepen in de *richting* van het verband tussen ‘sociale samenhang’ en ‘veiligheidsbeleving’, hierover bestaat in wetenschappelijke kring immers geen eenduidige opvatting en lijkt veel af te hangen van de lokale situatie en geschiedenis (Hale, 1996; Pain, 2000; Hardyns, 2012). Daarmee is de aanbeveling om *in nauwe samenwerking met lokaal bekende bewoners en opbouwwerkers* vanuit het [sociale domein](#) per buurt een analyse van de situatie te maken en samen op zoek te gaan naar kansrijke initiatieven om de samenhang in de buurt te versterken. Daarbij kan ook worden gedacht aan het uitvoeren van een historisch onderzoek naar de ontwikkeling van de gebiedskarakteristiek of een cultuurhistorische analyse om daarmee de ontwikkeling van de buurten in kaart te brengen en de huidige sociale samenhang in een historisch perspectief te kunnen plaatsen. Ook is in dit kader de positieve trend in de beleving van bewoners van Wittenrouwenveld interessant. Via een kwalitatieve verdieping in de achtergronden van deze trend kan in potentie veel worden geleerd voor de algehele aanpak van onveiligheidsbeleving onder inwoners van Maastricht.

Beleidsadvies #4 - Tracht de sfeer in de buurt te verbeteren

Van toepassing op: Mariaberg, Nazareth & Wittevrouwenveld

Met het oog op de bevolkingsdichtheid in de buurten heeft publieke familiariteit meer kans van slagen in Nazareth (matig stedelijk gebied) dan in Mariaberg en Wittevrouwenveld (zeer sterk stedelijk gebied). Want hoe groter het aantal inwoners op een kleine oppervlakte, hoe lastiger het is hen van gezicht te kennen (Schinkel, 2009; Duyvendak & Wekker, 2015). Publieke familiariteit wordt immers omschreven als ‘(...) het elkaar kennen en sociaal kunnen plaatsen zonder elkaar noodzakelijk echt te kennen’ en ‘(...) draagt bij aan het vermogen van mensen om hun omgeving sociaal te kunnen interpreteren en ordenen, en zich daardoor veilig te kunnen voelen’ (Blokland, 2008, p. 24). Gezien de relatief lage stedelijkheidsgraad valt het te overwegen om in Nazareth in te zetten op ondersteunende initiatieven als *Placemaking* (Martin, 2003) en *Kan wél!* (Oude Vrielink & Van de Wijdeven, 2007). *Placemaking* gaat uit van de gezamenlijke inzet van buurtbewoners voor de openbare ruimte in korte eendaagse projecten of langere projecten waarin men samen werkt aan de kwaliteit en aantrekkelijkheid van de openbare ruimte in de buurt. *Kan wél!* beoogt bewoners van buurten ideeën aan te laten dragen waarbij zij in vijftien maanden door een coach worden ondersteund om deze ideeën werkelijkheid te maken.

Meer informatie en voorbeelden rondom het verbeteren van de sociale kwaliteit in buurten is te vinden in de [webdossiers veiligheidsbeleving](#) en [burgerparticipatie](#) van het CCV. Voor de buurten Mariaberg en Wittevrouwenveld resteert het advies om in nauwe samenwerking met lokaal bekende bewoners en opbouwwerkers, want zij kunnen inspelen op de lokale leefstijlen en daar in de communicatie rekening mee houden. Het doel is om met elkaar te zoeken naar creatieve manieren waarop de sfeer in de buurten en buurten prettiger en vertrouwder kan worden en aan te sturen op herhaalde ontmoeting (Kleinhans & Bolt, 2010; Schinkel, 2009).

Beleidsadvies #5 - Ondersteun in het samenleven in diversiteit

Van toepassing op: Limmel, Pottenberg, Nazareth & Wittevrouwenveld

In de buurten Limmel, Pottenberg, Nazareth en Wittevrouwenveld oordeelde men *beduidend negatiever* dan gemiddeld *over de bevolkingssamenstelling van de buurt*. Dit zijn ook zeer diverse samengestelde buurten waarmee het verschil tussen bewoners in levensstijlen als gevolg van verschillen in etniciteit, cultuur, religie en individuele verschillen kan schuren. Het is daarmee passend in deze buurten te spreken over ‘superdiversiteit’ (Vertovec, 2007; Geldof, 2013). In deze buurten zijn de eerste uitingen van maatschappelijke spanningen (Van Wonderen & Witte, 2016) waar te nemen in de vorm van ‘vervreemding, botsende waarden en isolatie’ maar ook ‘irritatie’.

Het advies is om met gemeente, wijkteams, jeugdzorg, woningcorporaties en bewonersverenigingen in te zetten op (I) onderlinge dialoog tussen bewoners; (II) vroeg signalering van spanningen en (III) bemiddeling. Daarnaast is het raadzaam om vooruitlopend op eventuele oplopende spanningen in deze buurten af te stemmen met de wijkagent, wijkboa, jongerenwerk en hulpverlening wat te doen bij het signaleren van ‘angst, intimidatie en emotie’ en eventueel ook potentiële brandhaarden, groepen en individuen vast te stellen vergezeld van een eerste plan van aanpak wanneer de sfeer in de buurt omslaat. Daarbij is het raadzaam niet alleen naar potentiële destabiliserende groepen en individuen te zoeken maar ook de stabiliserende groepen en individuen te benoemen die als partner in het terugbrengen van rust of brug naar de achterban kunnen functioneren.

Beleidsadvies #6 - Versterk de sociaaleconomische positie van de buurt en pak de beleefde criminaliteit aan

Van toepassing op: Mariaberg

Sociaaleconomische kwetsbaarheid wordt in de theorie en eerder onderzoek in verband gebracht met een sterkere beleving van onveiligheid (Van der Wurff, 1992; Stiles, Halim & Kaplan, 2003, Van Noije & Wittebrood, 2010). Voor elk van de onderzochte buurten geldt daarom dat de bestrijding van onveiligheid in optimale zin hand in hand zou moeten gaan met het versterken van de sociaaleconomische positie van de buurt (Hardyns, 2012). Maar dit geldt met het oog op de relatief hoge werkloosheid in het bijzonder voor de buurt Mariaberg. Het gevoel van onveiligheid in de buurt bleek in Mariaberg samen te hangen met de beleving in een criminele buurt te wonen. Daarmee adviseren wij de gemeente Maastricht om eventueel passende interventies te zoeken in het dossier [High Impact Crimes](#) van het CCV.

Beleidsadvies #7 - Zet in op het bestrijden van eenzaamheid

Van toepassing op: Limmel

Een zelfde redenering als voor de relatie tussen sociaaleconomische positie en onveiligheidsbeleving kan worden losgelaten op eenzaamheid. Ook eenzaamheid wordt in verband gebracht met een sterkere beleving van onveiligheid (Hale, 1996). In de buurt Limmel viel eenzaamheid op als een prangend vraagstuk in vergelijking met de rest van de gemeente Maastricht. Daarmee is voor Limmel de aanbeveling om in het bestrijden van gevoelens van onveiligheid ook de beleefde eenzaamheid mee te nemen. Meer informatie en voorbeelden van lokale initiatieven zijn te vinden op de [website](#) van het landelijk programma dat zich richt op het bestrijden van eenzaamheid.

Beleidsadvies #8 - Pak verloedering samen met de bewoners aan

Van toepassing op: Pottenberg, Nazareth & Wittevrouwenveld

In de buurten Pottenberg, Nazareth en Wittevrouwenveld werd de beleving van onveiligheid in de buurt ook deels verklaard door een negatief oordeel over de fysieke kwaliteit van de buurt. Men was in vergelijking met de rest van Maastricht dan ook negatiever over het onderhoud van straten en pleinen en groenvoorzieningen. Het advies voor deze specifieke buurten is om bewoners te betrekken bij het onderhoud van de buurt. Te denken valt aan initiatieven als Leefbaarheidsvouchers (Tonkens & Kroese, 2010) en Mensen maken de stad (Uitermark & Duyvendak, 2006). Meer informatie en voorbeelden zijn te vinden in het [webdossier burgerparticipatie](#) van het CCV.

Beleidsadvies #9 - Neem verkeersonveiligheid als aangrijpingspunt voor lichte gemeenschappen

Van toepassing op: Limmel

In de buurt Limmel bleek er sprake te zijn van verschillende irritaties rondom het verkeer: agressief gedrag in het verkeer, parkeerproblemen en te hard rijden. Als voormalig zelfstandig dorp met een actief verenigingsleven is er de verwachting dat bewoners samen te brengen zijn rondom deze op verkeer gerichte irritaties. Hierin zien wij een kans voor het vormen wat Van den Brink 'lichte gemeenschappen' noemt: '(...)kleinschalige initiatieven van tijdelijke duur die bewoners zelf ontwikkelen om langs die weg hun betrokkenheid bij de buurt te versterken' (Van den Brink 2007, 334). Ga bijvoorbeeld gefaciliteerd door de gemeente, in co-creatie met bewoners, op zoek naar oplossingen voor de gedeelde irritaties en faciliteer hen waar mogelijk en gewenst in de uitvoering. Het [Regionaal Orgaan Verkeersveiligheid Limburg \(ROVL\)](#) kan mogelijk lokale ondersteuning in deze richting bieden. Het recent uitgebrachte [Strategisch Plan Verkeersveiligheid](#) van de rijksoverheid roept op om het thema 'verkeer' meer integraal in gemeentelijk beleid te benaderen, waarbij samenwerking tussen de afdelingen 'veiligheid' en 'verkeer' cruciaal is.

Beleidsadvies #10 - Investeer in de relatie tussen politie en bewoners

Van toepassing op: Limmel

In vergelijking met de rest van de gemeente Maastricht viel op dat bewoners van de buurt Limmel beduidend negatiever oordeelden over het functioneren van de politie. Het advies is om lokaal te verdiepen in de achtergronden van dit signaal en te investeren in de relatie tussen politie en bewoners. Daarbij is het advies om doormiddel van gesprekken met inwoners te achterhalen over welke specifieke punten in het functioneren van de politie zij ontevreden zijn.

Beleidsadvies #11 - Investeer in de relatie tussen gemeente en bewoners

Van toepassing op: Mariaberg

Een soortgelijk als voorgaande advies kan worden gegeven voor de buurt Mariaberg maar dan voor de relatie tussen gemeente en de bewoners. In vergelijking met de rest van de gemeente oordeelden de bewoners van deze buurt beduidend negatiever over het functioneren van de gemeente ten aanzien van leefbaarheid en veiligheid. Dit kan een neveneffect zijn van de vernieuwing en renovatie van de buurt sinds 2017 (Wittebrood & Permentier, 2011).

Mogelijkheden voor vervolgonderzoek

Afsluitend geven wij vier mogelijkheden voor vervolgonderzoek waarbij het lectoraat Maatschappelijke Veiligheid van Hogeschool Saxion graag met de gemeente Maastricht meedenkt over de uitvoering:

1. Verrijken van inzichten middels deur-tot-deur-gesprekken

Inmiddels hebben wij ruime ervaring met en een beproefde methodiek ontwikkeld voor het uitvoeren van een kwalitatieve verdieping in de achtergronden van veiligheidsbeleving in buurten. Wij ondersteunen de gemeente Maastricht dan ook graag in de aanvulling en lokale verrijking van de gevonden inzichten.

2. Actieonderzoek met de praktijk van kwalitatief verdiepen naar samen aanpakken

Naast de ondersteuning in de uitvoer van deur-tot-deur-gesprekken kunnen wij de gemeente Maastricht samen met haar partners in de vorm van een actieonderzoek coachen in het (I) zelf uitvoeren van deze verdieping en (II) het proces van samenwerken rondom de uitvoer van benodigde maatregelen om de veiligheidsbeleving in Maastrichtse buurten te verbeteren.

3. Verdiepende analyse voor andere buurten

Naast de in dit rapport onderzochte buurten kan een soortgelijke verdieping worden verricht voor vier eveneens negatiever dan gemiddeld op veiligheidsbeleving scorende buurten (Brusselse Poort; Caberg; Malberg en Wyckerpoort). Daarnaast is het ook zeer interessant op een verdiepende analyse uit te voeren voor vier buurten waar een significant positieve ontwikkeling in de beleving van veiligheid tussen 2015 en 2017 zichtbaar was (Sint Maartenspoort; Heugemerveld, Scharn en Amby). In deze buurten is waarschijnlijk veel te leren over effectieve elementen in de verbetering van de beleving van veiligheid onder bewoners.

4. Herhalen van analyses en beleidsevaluatie

Wanneer er een eventuele, volgende versie van de Veiligheidsmonitor in Maastricht plaatsvindt, dan kan deze – mits inhoudelijk nog vergelijkbaar - op een zelfde wijze worden vergeleken met de data van eerdere jaargangen zoals in dit rapport plaatsvond. Zo kan worden geëvalueerd of eventuele interventies hun vruchten hebben afgeworpen. Daarnaast ondersteunen wij de gemeente Maastricht graag in de evaluatie van eventuele beleidsinterventies naar aanleiding van dit onderzoeksrapport.

Geraadpleegde literatuur

- Bennett, T. (1991). *Tackling fear of crime*. Home office research bulletin. London: Home office.
- Blokland, T. (2008). *Oog voor elkaar. Veiligheidsbeleving en sociale controle in de grote stad*. Amsterdam: Amsterdam University Press.
- CCV (2008). *Aanpak hangjongeren in gemeenten, veiligheid door samenwerking*. Utrecht : CCV.
- CCV (2012). *Woonoverlast. Aan de slag met de aanpak van woonoverlast*. Utrecht : CCV.
- Drimble (z.d. A). Via: <https://drimble.nl/buurtten/9350201/mariaberg.html>
- Drimble (z.d. B). Via: <https://drimble.nl/buurtten/9350404/limmel.html>
- Drimble (z.d. C). Via: <https://drimble.nl/buurtten/9350203/pottenberg.html>
- Drimble (z.d. D). Via: <https://drimble.nl/buurtten/9350403/nazareth.html>
- Drimble (z.d. E). Via: <https://drimble.nl/buurtten/9350402/wittevrouwenveld.html>
- Duyvendak, J.W. & F. Wekker (2015). *Thuis in de openbare ruimte? Over vreemden, vrienden en het belang van amicaliteit*. Den Haag: Platform 31.
- Farrall, S., J. Jackson & E. Gray (2009). *Social order and the fear of crime in contemporary times*. Oxford: Oxford University Press.
- Geldof, D. (2013). *Superdiversiteit. Hoe migratie onze samenleving verandert*. Leuven : Acco.
- Gemeente Maastricht (2010). Via: https://www.gemeentemaastricht.nl/fileadmin/files/GeMa/Doc/14_Projecten/Pottenberg/Samenwerking_Ambitiedocument_Pottenberg_PDF_469_kB_.pdf
- Gemeente Maastricht (z.d.). Via: <https://www.gemeentemaastricht.nl/over-maastricht/projecten/west/mariaberg/>
- Hale, C. (1996). Fear of Crime: A review of the literature. *International Review of Victimology*, 4, 79-150.
- Hardyns, W. (2012). Collective efficacy and fear of crime in the Flemish region – Looking back on the results and a preview of additional research. In P. Ponsaers (Ed.), *Social analysis of security: financial, economic and ecological crime; crime, (in)security and (dis)trust; public and private policing*. Den Haag: Eleven International Publishing, 167-202.
- Henig, J. & M.G. Maxfield (1978). Reducing fear of crime: Strategies for intervention. *Victimology*, 2, 297-313.
- Jackson, J. & E. Gray (2010). Functional Fear and Public Insecurities about Crime. *British Journal of Criminology*, 50, 1, 1-21.
- Kleinhans, R. & G. Bolt (2010). *Vertrouwen houden in de buurt. Verval, opleving en collectieve zelfredzaamheid in stadsbuurten*. Den Haag: NICIS/Platform31.
- Limburger (2017). Via: https://www.limburger.nl/cnt/dmf20170906_00045997/fikse-opknapbeurt-voor-maastrichtse-wijk-mariaberg

- Markowitz, F., P. Bellair, A. Liska & J. Liu (2001). Extending Social Disorganization Theory: Modeling the Relationships Between Cohesion, Disorder and Fear. *Criminology*, 39, 293-317.
- Martin, D.G. (2003). 'Place-framing' as place-making: constituting a neighborhood for organizing and activism. *Annals of the Association of American Geographers*, 93, 3, 730-750.
- Oude Vrielink, M. & Van de Wijdeven, T. (2007). Wat 'Kan wel' kan. *Hoe bewoners zelf bijdragen aan sociale binding in de wijk*. Ouderkerk a/d IJssel: Drukkerij Goos.
- Pain, R. (2000). Place, social relations and the fear of crime: a review. *Progress in human geography*, 24, 3, 365-387.
- Pleysier, S. & J. Deklerck (2006). Over hondenpoep en hangjongeren: Een verkennend onderzoek naar overlastfenomenen in parken en groenzones. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 5, 1, 6-20.
- Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling (2008). *Tussen flaneren en schofferen. Een constructieve aanpak van het fenomeen hangjongeren*. Amsterdam: SWP.
- Schinkel, W. (2009). Publieke ruimte: tussen anonimiteit en publiciteit. *B&M*, 36, 3, 192-201.
- Spithoven, R. (2014). Een terughoudende praktijk. Over de praktische vraagtekens bij het bestrijden van onveiligheidsgevoelens. *Tijdschrift voor Veiligheid*, 13, 3, 3-20.
- Spithoven, R. (2017a). *Keeping trouble at a safe distance. Unravelling the significance of 'the fear of crime'*. Eleven International Publishing: Den Haag.
- Spithoven, R. (2017b). 'Verstoorde veiligheidsbeleving. In gesprek met buurtbewoners over "de onveiligheid" in hun buurt naar aanleiding van gestegen "gevoelens van onveiligheid"', *Tijdschrift voor Veiligheid*, 16, 4, 3-23.
- Spithoven, R. (2018). Graven naar de wortels van onveiligheidsgevoelens. Resultaten van een onderzoek in twaalf buurten. *Justiele Verkenningen*, 44, 6, 47-62.
- Stiles, B.L. Halim, S. & Kaplan, H.B. (2003). Fear of crime among individuals with physical limitations. *Criminal justice review*, 28, 2, 232-253.
- Thuis In Maastricht (z.d. A). Via: <https://www.thuisinmaastricht.nl/limmel/>
- Thuis In Maastricht (z.d. B). Via: <https://www.thuisinmaastricht.nl/nazareth/>
- Thuis In Maastricht (z.d. C). Via: <https://www.thuisinmaastricht.nl/wittevrouwenveld/>
- Tonkens, E.H. & Kroese, G.J. (2010). *Bewonersparticipatie via vouchers: democratisch en activerend? Evaluatie van de eerste fase van de extra budgetten voor bewonersinitiatieven ('voucherregeling'), februari - oktober 2009*. Den Haag: Ministerie van VROM.
- Uitermark, J. & Duyvendak, J.W. (2006). *Essay Mensen Maken de Stad. Ruimte maken voor straatburgerschap*. In opdracht van gemeente Rotterdam. Amsterdam : Universiteit van Amsterdam.
- Van den Brink, G. (2007). *Prachtwijken?! De mogelijkheden en beperkingen van Nederlandse probleemwijken*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker.
- Van der Wurff, A.W.I.M. (1992). *Aard en achtergronden van onveiligheidsgevoelens in de woonomgeving* (diss.). Amsterdam: Universiteit van Amsterdam.

Van Noije, L. & K. Wittebrood (2010). What is fear of crime and how is it determined? A review of the literature. In *CPSI: Changing perceptions of security and interventions* (7th EU framework programme), via www.tno.nl .

Van Wonderen, R. & Witte, R. (2016). *Omgaan met Maatschappelijke Spanningen*. Utrecht : Kenniscentrum Integratie en Samenleving.

Vertovec, S. (2007). Super-diversity and its implications. *Ethnic and racial studies*, 30, 6, 1024-1054.

Weisburd, D. & J.E. Eck (2004). What can police do to reduce crime, disorder and fear?. *The annals of the American academy*, 593, 42-65.

Wittebrood, K. & M. Permentier (2011). *Wonen, wijken en interventies*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.

Woonpunt (2017). Via: <https://www.woonpunt.nl/over-woonpunt/nieuws/woonpunt-aan-de-slag-nazareth>

Bijlagen

In de eerste bijlage vindt u de Chi²-uitslagen voor de vergelijking scores van alle Maastrichtse buurten voor de jaargangen 2017 en 2015 van de Veiligheidsmonitor. In de laatste kolom worden verschillen die significant zijn geduid. “Positief” geeft aan dat de situatie in 2017 verbeterd is t.o.v. die in 2015.

In bijlage twee tot en met zes worden de gemiddelde scores (met tussen haakjes de standaarddeviatie) op de enquêtevragen per buurt vergeleken met de scores van Maastricht als geheel voor de meest recente meting (jaargang 2017). De scores zijn waar nodig gespiegeld, zodat in alle gevallen een lage score een positieve betekenis heeft. De verschillen zijn gedeeld door de *range* van de antwoordschaal om een onderlinge vergelijking mogelijk te maken. Bij een gelijke of betere score dan Maastricht-totaal is het verschil in het groen aangegeven. Negatieve verschillen zijn in het rood aangegeven. In het donkerrood zijn de tien punten aangegeven waarop de buurt het sterkst negatief afwijkt van het Maastrichtse gemiddelde. De cijfers in bijlage twee tot en met zes betreffen indexen, waarmee de scores van de buurten onderling en met het Maastrichtse gemiddelde vergelijkbaar zijn gemaakt. Het doel van deze analyse was om na te gaan op welke punten de buurten verschillen van het Maastrichtse gemiddelde. In deze aanvullende analyse is *geen* toets op statistische significantie van de verschillen uitgevoerd.

Bijlage 1. Chi²-uitslagen voor de vergelijking scores van 2017 en 2015 (absolute aantallen)

2017			2015						
	Voelt zich u zich weleens onveilig in uw eigen buurt?			Voelt zich u zich weleens onveilig in uw eigen buurt?					
	Nee	Ja		Nee	Ja				
Binnenstad, Jekerkwartier, Kommelkwartier	88	27	Binnenstad, Jekerkwartier, Kommelkwartier	76	33	1.3183	.250901	Nee	-
Boschstraatkwartier, Statenkwartier	98	42	Boschstraatkwartier, Statenkwartier	66	48	4.0247	.04484	Ja	Positief
Sint Maartenspoort, Wyck	129	33	Sint Maartenspoort, Wyck	98	44	4.5086	.033724	Ja	Positief
Villapark, Jekerdal, Biesland, Campagne, Wolder, Sint Pieter	159	29	Villapark, Jekerdal, Biesland, Campagne, Wolder, Sint Pieter	149	21	0.7014	.402307	Nee	-
Brusselsepoort	90	39	Brusselsepoort	104	32	1.5166	.218134	Nee	-
Mariaberg	125	65	Mariaberg	107	76	2.1241	.144999	Nee	-
Belfort	139	34	Belfort	130	45	1.8213	.177155	Nee	-
Pottenberg	89	42	Pottenberg	82	42	0.0945	.758577	Nee	-
Malpertuis	75	38	Malpertuis	62	58	5.1946	.022657	Ja	Positief
Caberg	97	61	Caberg	104	90	2.154	.142196	Nee	-
Oud Caberg	109	32	Oud Caberg	95	24	0.2438	.62144	Nee	-
Malberg	111	52	Malberg	83	47	0.5845	.444572	Nee	-
Dousberg-Hazendans	127	8	Dousberg-Hazendans	117	15	2.5069	.11335	Nee	-
Daalhof	140	46	Daalhof	101	53	3.8283	.050394	Nee	-
Boschpoort, Bosscherveld, Frontenkwartier, Belvédère, Lanakerveld	114	33	Boschpoort, Bosscherveld, Frontenkwartier, Belvédère, Lanakerveld	114	32	0.012	.912873	Nee	-
Wyckerpoort	137	70	Wyckerpoort	118	86	3.035	.081488	Nee	-
Heugemerveld	101	31	Heugemerveld	71	41	5.0158	.025117	Ja	Positief
Wittevrouwenveld	118	79	Wittevrouwenveld	110	83	0.3385	.56071	Nee	-
Nazareth	68	43	Nazareth	62	52	1.0897	.296527	Nee	-
Limmel	63	33	Limmel	66	40	0.2466	.619511	Nee	-
Scharn	153	40	Scharn	107	49	5.1842	.022793	Ja	Positief
Amby	171	21	Amby	141	36	6.2325	.012542	Ja	Positief
Beatrixhaven, Borgharen, Itteren, Meerssenhoven	168	20	Beatrixhaven, Borgharen, Itteren, Meerssenhoven	126	15	0	1	Nee	-
Randwyck	113	28	Randwyck	106	33	0.6193	.431298	Nee	-
Heugem	143	35	Heugem	102	31	0.6051	.436653	Nee	-
Heer	160	49	Heer	121	48	1.2038	.272564	Nee	-
De Heeg, Vroendaal	140	41	De Heeg, Vroendaal	108	45	1.9817	.159211	Nee	-
Totaal Maastricht	3225	1071	Totaal Maastricht	2726	1219	36.5234	<.00001	Ja	Positief

Bijlage 2. Mariaberg t.o.v. Maastricht-totaal

Vraag	Maastricht	Mariaberg	Vershil
In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.'	2,66(1,119)	2,73(1,1)	-0,018
In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.'	2,69(1,105)	2,84(1,154)	-0,038
In de buurt is het buiten goed verlicht.'	2,23(0,875)	2,28(0,964)	-0,013
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.'	3,05(1,065)	2,97(1,057)	0,020
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.'	2,41(0,793)	2,66(0,871)	-0,063
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.'	2,9(0,961)	3,07(0,944)	-0,043
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.'	2,5(0,903)	2,8(0,962)	-0,075
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.'	3,04(1,025)	3,2(1,03)	-0,040
Ik ben tevreden over de bevolkingsamenstelling in de buurt.'	2,56(1,017)	2,92(1,21)	-0,090
Vindt u dat de buurt waarin u woont in de afgelopen 12 maanden vooruit, gelijk of achteruit is gegaan?'	2,13(0,546)	2,18(0,609)	-0,025
Komt rommel op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,64(0,479)	0,81(0,389)	-0,170
Komt vernieling van straatmeubilair in uw buurt wel eens voor?'	0,36(0,48)	0,48(0,501)	-0,120
Komen bekladde muren of gebouwen in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,41(0,493)	-0,080
Komt Hondenpoep op de stoep, straat of in de perken in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,432)	0,79(0,411)	-0,040
Komt te hard rijden in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,434)	0,79(0,41)	-0,040
Komen parkeerproblemen in uw buurt wel eens voor?'	0,53(0,499)	0,46(0,5)	0,070
Komt agressief gedrag in het verkeer in uw buurt wel eens voor?'	0,41(0,491)	0,45(0,499)	-0,040
Komen dronken mensen op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,29(0,455)	0,43(0,497)	-0,140
Komen drugsgebruik of drugshandel in uw buurt wel eens voor?'	0,48(0,499)	0,68(0,469)	-0,200
Komen hinder van horecagelegenheden in uw buurt wel eens voor?'	0,16(0,365)	0,21(0,407)	-0,050
Komt overlast door buurtbewoners in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,46(0,5)	-0,130
Komt het voor in uw buurt dat mensen op straat worden lastiggevallen?'	0,17(0,378)	0,22(0,415)	-0,050
Komen Rondhangende jongeren in uw buurt wel eens voor?'	0,4(0,49)	0,47(0,5)	-0,070
Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?'	0,26(0,439)	0,37(0,483)	-0,110
Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?'	1,91(0,586)	1,95(0,51)	-0,020
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt?'	1,42(0,634)	1,57(0,707)	-0,075
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent?'	1,25(0,527)	1,29(0,59)	-0,020
Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?'	2,05(0,532)	2,21(0,646)	-0,080
Denkt u dat de criminaliteit in uw buurt in de afgelopen 12 maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk is gebleven?'	2,38(0,803)	2,37(0,78)	0,005
Komt het wel eens voor dat u 's avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt?'	1,62(0,762)	1,76(0,844)	-0,070
Komt het wel eens voor dat u in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?'	1,27(0,546)	1,42(0,697)	-0,075
Ik laat 's avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden.'	2,29(0,827)	2,2(0,845)	0,045
Ik zet indien mogelijk mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling.'	2,55(0,722)	2,45(0,79)	0,050
Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto.'	2,88(0,42)	2,81(0,524)	0,035
Ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen.'	2,27(0,82)	2,27(0,816)	0,000
Komt het wel eens voor dat u bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit?'	1,4(0,593)	1,46(0,658)	-0,030
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld?'	1,99(0,944)	2,15(0,925)	-0,040
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van beroving op straat met geweld?'	1,91(0,935)	1,99(0,993)	-0,020
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van inbraak in uw woning?'	2,4(1,031)	2,49(1,086)	-0,023
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van mishandeling?'	1,83(0,923)	1,99(0,983)	-0,040
Voelt u zich onveilig rondom uitgaansgelegenheden?'	1,48(0,603)	1,53(0,605)	-0,025
Voelt u zich onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen?'	1,78(0,673)	1,76(0,638)	0,010
Voelt u zich onveilig in het centrum van uw woonplaats?'	1,34(0,551)	1,35(0,548)	-0,005
Voelt u zich onveilig in het winkelgebied - winkelcentrum?'	1,22(0,473)	1,18(0,418)	0,020
Voelt u zich onveilig in het openbaar vervoer?'	1,23(0,465)	1,22(0,467)	0,005
Voelt u zich onveilig bij het treinstation?'	1,42(0,599)	1,4(0,618)	0,010
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in uw buurt? Als u hier geen antwoord geeft, wordt dit als 'niet tevreden' beschouwd.'	0,78(0,911)	0,89(1,024)	-0,028
De politie bekeurt hier te weinig.'	1,17(1,098)	1,18(1,117)	-0,003
Je ziet de politie in de buurt te weinig.'	1,61(1,056)	1,62(1,059)	-0,003
De politie komt hier te weinig uit de auto.'	1,57(1,01)	1,7(0,994)	-0,033
De politie is hier te weinig aanspreekbaar.'	1,38(1,03)	1,37(1,097)	0,002
De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken.'	1,4(1,005)	1,45(1,034)	-0,013
De politie komt niet snel als je ze roept.'	1,12(1,041)	1,27(1,102)	-0,038
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in het algemeen? Als u hier geen antwoord geeft, wordt dit als 'niet tevreden' beschouwd.'	0,73(0,843)	0,78(0,884)	-0,013
De politie weet hoe ze criminelen moeten vangen.'	0,69(0,857)	0,78(0,985)	-0,023
De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit.'	1,13(0,911)	1,18(1,021)	-0,013
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van uw gemeente waar het gaat om de aanpak van criminaliteit?'	0,82(0,853)	0,99(0,908)	-0,043
De gemeente heeft aandacht voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.'	0,83(0,922)	0,94(0,983)	-0,028

Bijlage 3. Limmel t.o.v. Maastricht-totaal

Vraag	Maastricht	Limmel	Verschil
In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.'	2,66(1,119)	3,02(1,115)	-0,090
In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.'	2,69(1,105)	2,77(1,044)	-0,020
In de buurt is het buiten goed verlicht.'	2,23(0,875)	2,41(0,881)	-0,045
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.'	3,05(1,065)	3,18(0,913)	-0,033
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.'	2,41(0,793)	2,65(0,686)	-0,060
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.'	2,9(0,961)	2,92(0,768)	-0,005
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.'	2,5(0,903)	2,64(0,956)	-0,035
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.'	3,04(1,025)	2,93(0,871)	0,028
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt.'	2,56(1,017)	3,18(1,062)	-0,155
Vindt u dat de buurt waarin u woont in de afgelopen 12 maanden vooruit, gelijk of achteruit is gegaan?	2,13(0,546)	2,27(0,667)	-0,070
Komt rommel op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,64(0,479)	0,78(0,416)	-0,140
Komt vernieling van straatmeubilair in uw buurt wel eens voor?'	0,36(0,48)	0,37(0,485)	-0,010
Komen bekladde muren of gebouwen in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,36(0,483)	-0,030
Komt Hondenpoep op de stoep, straat of in de perken in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,432)	0,83(0,375)	-0,080
Komt te hard rijden in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,434)	0,89(0,309)	-0,140
Komen parkeerproblemen in uw buurt wel eens voor?'	0,53(0,499)	0,68(0,47)	-0,150
Komt agressief gedrag in het verkeer in uw buurt wel eens voor?'	0,41(0,491)	0,61(0,491)	-0,200
Komen dronken mensen op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,29(0,455)	0,49(0,503)	-0,200
Komen drugsgebruik of drugshandel in uw buurt wel eens voor?'	0,48(0,499)	0,57(0,498)	-0,090
Komen hinder van horecagelegenheden in uw buurt wel eens voor?'	0,16(0,365)	0,34(0,475)	-0,180
Komt overlast door buurtbewoners in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,48(0,502)	-0,150
Komt het voor in uw buurt dat mensen op straat worden lastiggevallen?'	0,17(0,378)	0,24(0,429)	-0,070
Komen Rondhangende jongeren in uw buurt wel eens voor?'	0,4(0,49)	0,4(0,492)	0,000
Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?'	0,26(0,439)	0,38(0,487)	-0,120
Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?'	1,91(0,586)	1,97(0,547)	-0,030
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt?'	1,42(0,634)	1,52(0,596)	-0,050
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent?'	1,25(0,527)	1,48(0,685)	-0,115
Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?'	2,05(0,532)	2,21(0,614)	-0,080
Denkt u dat de criminaliteit in uw buurt in de afgelopen 12 maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk	2,38(0,803)	2,38(0,823)	0,000
Kom het wel eens voor dat u 's avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt?'	1,62(0,762)	1,94(0,753)	-0,160
Komt het wel eens voor dat u in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?'	1,27(0,546)	1,37(0,558)	-0,050
Ik laat 's avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden.'	2,29(0,827)	2,54(0,636)	-0,125
Ik zet indien mogelijk mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling.'	2,55(0,722)	2,63(0,627)	-0,040
Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto.'	2,88(0,42)	2,84(0,474)	0,020
Ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen	2,27(0,82)	2,32(0,787)	-0,025
Komt het wel eens voor dat u bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit?'	1,4(0,593)	1,63(0,676)	-0,115
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld?'	1,99(0,944)	2,08(0,929)	-0,023
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van beroving op straat met geweld?'	1,91(0,935)	2,05(0,971)	-0,035
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van inbraak in uw woning?'	2,4(1,031)	2,93(1,156)	-0,133
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van mishandeling?'	1,83(0,923)	2,13(1,047)	-0,075
Voelt u zich onveilig rondom uitgaansgelegenheden?'	1,48(0,603)	1,42(0,692)	0,030
Voelt u zich onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen?'	1,78(0,673)	1,84(0,739)	-0,030
Voelt u zich onveilig in het centrum van uw woonplaats?'	1,34(0,551)	1,4(0,643)	-0,030
Voelt u zich onveilig in het winkelgebied - winkelcentrum?'	1,22(0,473)	1,28(0,581)	-0,030
Voelt u zich onveilig in het openbaar vervoer?'	1,23(0,465)	1,26(0,483)	-0,015
Voelt u zich onveilig bij het treinstation?'	1,42(0,599)	1,45(0,601)	-0,015
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in uw buurt? Als u hier geen	0,78(0,911)	1,13(0,991)	-0,088
De politie bekeurt hier te weinig.'	1,17(1,098)	1,53(1,008)	-0,090
Je ziet de politie in de buurt te weinig.'	1,61(1,056)	2,12(0,789)	-0,128
De politie komt hier te weinig uit de auto.'	1,57(1,01)	2,02(0,698)	-0,113
De politie is hier te weinig aanspreekbaar.'	1,38(1,03)	1,87(0,85)	-0,123
De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken.'	1,4(1,005)	1,83(0,803)	-0,108
De politie komt niet snel als je ze roept.'	1,12(1,041)	1,45(1,032)	-0,083
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in het algemeen? Als u hier	0,73(0,843)	0,82(0,865)	-0,023
De politie weet hoe ze criminelen moeten vangen.'	0,69(0,857)	0,76(0,969)	-0,018
De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit.'	1,13(0,911)	1,2(1,025)	-0,018
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van uw gemeente waar het gaat om de aar	0,82(0,853)	1,11(0,896)	-0,073
De gemeente heeft aandacht voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.'	0,83(0,922)	0,95(0,891)	-0,030

Bijlage 4. Pottenberg t.o.v. Maastricht-totaal

Vraag	Maastricht	Pottenberg	Verschil
In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.'	2,66(1,119)	2,89(1,141)	-0,058
In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.'	2,69(1,105)	2,82(1,16)	-0,033
In de buurt is het buiten goed verlicht.'	2,23(0,875)	2,34(0,972)	-0,028
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.'	3,05(1,065)	3,17(1,028)	-0,030
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.'	2,41(0,793)	2,67(0,856)	-0,065
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.'	2,9(0,961)	3,14(0,927)	-0,060
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.'	2,5(0,903)	2,81(1,054)	-0,078
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.'	3,04(1,025)	3,16(0,923)	-0,030
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt.'	2,56(1,017)	3,03(1,098)	-0,118
Vindt u dat de buurt waarin u woont in de afgelopen 12 maanden vooruit, gelijk of achteruit is gegaan?	2,13(0,546)	2,35(0,6)	-0,110
Komt rommel op straat in uw buurt wel eens voor?	0,64(0,479)	0,79(0,412)	-0,150
Komt vernieling van straatmeubilair in uw buurt wel eens voor?	0,36(0,48)	0,58(0,495)	-0,220
Komen bekladderde muren of gebouwen in uw buurt wel eens voor?	0,33(0,472)	0,43(0,497)	-0,100
Komt Hondenpoep op de stoep, straat of in de perken in uw buurt wel eens voor?	0,75(0,432)	0,79(0,407)	-0,040
Komt te hard rijden in uw buurt wel eens voor?	0,75(0,434)	0,78(0,418)	-0,030
Komen parkeerproblemen in uw buurt wel eens voor?	0,53(0,499)	0,53(0,501)	0,000
Komt agressief gedrag in het verkeer in uw buurt wel eens voor?	0,41(0,491)	0,45(0,499)	-0,040
Komen dronken mensen op straat in uw buurt wel eens voor?	0,29(0,455)	0,31(0,464)	-0,020
Komen drugsgebruik of drugshandel in uw buurt wel eens voor?	0,48(0,499)	0,63(0,484)	-0,150
Komen hinder van horecagelegenheden in uw buurt wel eens voor?	0,16(0,365)	0,18(0,389)	-0,020
Komt overlast door buurtbewoners in uw buurt wel eens voor?	0,33(0,472)	0,52(0,501)	-0,190
Komt het voor in uw buurt dat mensen op straat worden lastiggevallen?	0,17(0,378)	0,23(0,424)	-0,060
Komen Rondhangende jongeren in uw buurt wel eens voor?	0,4(0,49)	0,35(0,48)	0,050
Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?	0,26(0,439)	0,36(0,481)	-0,100
Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?	1,91(0,586)	1,91(0,562)	0,000
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt?	1,42(0,634)	1,61(0,663)	-0,095
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent?	1,25(0,527)	1,4(0,649)	-0,075
Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?	2,05(0,532)	2,1(0,552)	-0,025
Denkt u dat de criminaliteit in uw buurt in de afgelopen 12 maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk	2,38(0,803)	2,36(0,792)	0,010
Kom het wel eens voor dat u 's avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt?	1,62(0,762)	1,74(0,737)	-0,060
Komt het wel eens voor dat u in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?	1,27(0,546)	1,43(0,603)	-0,080
Ik laat 's avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden.'	2,29(0,827)	2,47(0,774)	-0,090
Ik zet indien mogelijk mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling.'	2,55(0,722)	2,59(0,717)	-0,020
Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto.'	2,88(0,42)	2,91(0,317)	-0,015
Ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen	2,27(0,82)	2,37(0,801)	-0,050
Komt het wel eens voor dat u bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit?	1,4(0,593)	1,52(0,679)	-0,060
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld?	1,99(0,944)	2,01(0,941)	-0,005
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van beroving op straat met geweld?	1,91(0,935)	2,09(1,018)	-0,045
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van inbraak in uw woning?	2,4(1,031)	2,64(1,111)	-0,060
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van mishandeling?	1,83(0,923)	2,01(0,917)	-0,045
Voelt u zich onveilig rondom uitgaansgelegenheden?	1,48(0,603)	1,58(0,635)	-0,050
Voelt u zich onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen?	1,78(0,673)	1,81(0,671)	-0,015
Voelt u zich onveilig in het centrum van uw woonplaats?	1,34(0,551)	1,37(0,586)	-0,015
Voelt u zich onveilig in het winkelgebied - winkelcentrum?	1,22(0,473)	1,31(0,536)	-0,045
Voelt u zich onveilig in het openbaar vervoer?	1,23(0,465)	1,2(0,429)	0,015
Voelt u zich onveilig bij het treinstation?	1,42(0,599)	1,37(0,559)	0,025
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in uw buurt? Als u hier geen	0,78(0,911)	0,79(0,849)	-0,003
De politie bekeurt hier te weinig.'	1,17(1,098)	1,13(1,001)	0,010
Je ziet de politie in de buurt te weinig.'	1,61(1,056)	1,35(1,041)	0,065
De politie komt hier te weinig uit de auto.'	1,57(1,01)	1,58(1,001)	-0,003
De politie is hier te weinig aanspreekbaar.'	1,38(1,03)	1,3(0,971)	0,020
De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken.'	1,4(1,005)	1,31(0,951)	0,023
De politie komt niet snel als je ze roept.'	1,12(1,041)	0,98(0,896)	0,035
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in het algemeen? Als u hier	0,73(0,843)	0,73(0,733)	0,000
De politie weet hoe ze criminelen moeten vangen.'	0,69(0,857)	0,64(0,825)	0,013
De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit.'	1,13(0,911)	1,02(0,82)	0,028
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van uw gemeente waar het gaat om de aar	0,82(0,853)	0,82(0,838)	0,000
De gemeente heeft aandacht voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.'	0,83(0,922)	0,84(0,974)	-0,002

Bijlage 5. Nazareth t.o.v. Maastricht-totaal

Vraag	Maastricht	Nazareth	Verschil
In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.'	2,66(1,119)	3,09(1,097)	-0,108
In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.'	2,69(1,105)	3,11(1,078)	-0,105
In de buurt is het buiten goed verlicht.'	2,23(0,875)	2,43(0,966)	-0,050
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.'	3,05(1,065)	3,11(1,048)	-0,015
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.'	2,41(0,793)	2,78(0,881)	-0,092
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.'	2,9(0,961)	3,13(0,951)	-0,058
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.'	2,5(0,903)	2,79(1,079)	-0,073
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.'	3,04(1,025)	3,08(1,144)	-0,010
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt.'	2,56(1,017)	3,34(1,223)	-0,195
Vindt u dat de buurt waarin u woont in de afgelopen 12 maanden vooruit, gelijk of achteruit is gegaan?	2,13(0,546)	2,35(0,65)	-0,110
Komt rommel op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,64(0,479)	0,79(0,407)	-0,150
Komt vernieling van straatmeubilair in uw buurt wel eens voor?'	0,36(0,48)	0,65(0,48)	-0,290
Komen bekladderde muren of gebouwen in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,55(0,5)	-0,220
Komt Hondenpoep op de stoep, straat of in de perken in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,432)	0,85(0,363)	-0,100
Komt te hard rijden in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,434)	0,85(0,354)	-0,100
Komen parkeerproblemen in uw buurt wel eens voor?'	0,53(0,499)	0,58(0,496)	-0,050
Komt agressief gedrag in het verkeer in uw buurt wel eens voor?'	0,41(0,491)	0,55(0,5)	-0,140
Komen dronken mensen op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,29(0,455)	0,45(0,5)	-0,160
Komen drugsgebruik of drugshandel in uw buurt wel eens voor?'	0,48(0,499)	0,7(0,46)	-0,220
Komen hinder van horecagelegenheden in uw buurt wel eens voor?'	0,16(0,365)	0,2(0,403)	-0,040
Komt overlast door buurtbewoners in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,52(0,502)	-0,190
Komt het voor in uw buurt dat mensen op straat worden lastiggevallen?'	0,17(0,378)	0,25(0,432)	-0,080
Komen Rondhangende jongeren in uw buurt wel eens voor?'	0,4(0,49)	0,51(0,502)	-0,110
Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?'	0,26(0,439)	0,41(0,494)	-0,150
Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?'	1,91(0,586)	2,08(0,493)	-0,085
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt?'	1,42(0,634)	1,71(0,743)	-0,145
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent?'	1,25(0,527)	1,51(0,7)	-0,130
Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?'	2,05(0,532)	2,29(0,604)	-0,120
Denkt u dat de criminaliteit in uw buurt in de afgelopen 12 maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk	2,38(0,803)	2,44(0,725)	-0,030
Komt het wel eens voor dat u 's avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt?'	1,62(0,762)	1,89(0,811)	-0,135
Komt het wel eens voor dat u in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?'	1,27(0,546)	1,41(0,641)	-0,070
Ik laat 's avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden.'	2,29(0,827)	2,42(0,79)	-0,065
Ik zet indien mogelijk mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling.'	2,55(0,722)	2,57(0,76)	-0,010
Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto.'	2,88(0,42)	2,86(0,451)	0,010
Ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen	2,27(0,82)	2,4(0,816)	-0,065
Komt het wel eens voor dat u bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit?'	1,4(0,593)	1,62(0,71)	-0,110
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld?'	1,99(0,944)	2,04(0,983)	-0,013
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van beroving op straat met geweld?'	1,91(0,935)	2,09(0,974)	-0,045
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van inbraak in uw woning?'	2,4(1,031)	2,67(1,092)	-0,068
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van mishandeling?'	1,83(0,923)	1,94(0,918)	-0,028
Voelt u zich onveilig rondom uitgaansgelegenheden?'	1,48(0,603)	1,62(0,613)	-0,070
Voelt u zich onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen?'	1,78(0,673)	1,74(0,686)	0,020
Voelt u zich onveilig in het centrum van uw woonplaats?'	1,34(0,551)	1,47(0,6)	-0,065
Voelt u zich onveilig in het winkelgebied - winkelcentrum?'	1,22(0,473)	1,33(0,522)	-0,055
Voelt u zich onveilig in het openbaar vervoer?'	1,23(0,465)	1,35(0,481)	-0,060
Voelt u zich onveilig bij het treinstation?'	1,42(0,599)	1,54(0,633)	-0,060
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in uw buurt? Als u hier geen	0,78(0,911)	1,04(1,091)	-0,065
De politie bekeurt hier te weinig.'	1,17(1,098)	1,17(1,231)	0,000
Je ziet de politie in de buurt te weinig.'	1,61(1,056)	1,67(1,297)	-0,015
De politie komt hier te weinig uit de auto.'	1,57(1,01)	1,52(1,234)	0,013
De politie is hier te weinig aanspreekbaar.'	1,38(1,03)	1,45(1,173)	-0,018
De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken.'	1,4(1,005)	1,38(1,268)	0,005
De politie komt niet snel als je ze roept.'	1,12(1,041)	1,24(1,3)	-0,030
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in het algemeen? Als u hier	0,73(0,843)	0,78(0,896)	-0,013
De politie weet hoe ze criminelen moeten vangen.'	0,69(0,857)	0,66(1,01)	0,007
De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit.'	1,13(0,911)	1,13(1,057)	0,000
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van uw gemeente waar het gaat om de aar	0,82(0,853)	1,04(0,944)	-0,055
De gemeente heeft aandacht voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.'	0,83(0,922)	0,79(0,986)	0,010

Bijlage 6. Wittevrouwenveld t.o.v. Maastricht-totaal

Vraag	Maastricht	Wittevrouwen	Vershil
In de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden.'	2,66(1,119)	2,79(1,088)	-0,033
In de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden.'	2,69(1,105)	2,9(1,073)	-0,053
In de buurt is het buiten goed verlicht.'	2,23(0,875)	2,29(0,853)	-0,015
De mensen in de buurt kennen elkaar nauwelijks.'	3,05(1,065)	2,95(1,082)	0,025
De mensen in de buurt gaan op een prettige manier met elkaar om.'	2,41(0,793)	2,58(0,866)	-0,043
Ik woon in een gezellige buurt waar mensen elkaar helpen en dingen samen doen.'	2,9(0,961)	3,06(1,05)	-0,040
Ik voel me thuis bij de mensen die in de buurt wonen.'	2,5(0,903)	2,82(1,088)	-0,080
Ik heb veel contact met andere buurtbewoners.'	3,04(1,025)	3,12(1,129)	-0,020
Ik ben tevreden over de bevolkingssamenstelling in de buurt.'	2,56(1,017)	3,03(1,212)	-0,118
Vindt u dat de buurt waarin u woont in de afgelopen 12 maanden vooruit, gelijk of achteruit is gegaan?'	2,13(0,546)	2,11(0,63)	0,010
Komt rommel op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,64(0,479)	0,74(0,437)	-0,100
Komt vernieling van straatmeubilair in uw buurt wel eens voor?'	0,36(0,48)	0,42(0,495)	-0,060
Komen bekladde muren of gebouwen in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,37(0,484)	-0,040
Komt Hondenpoep op de stoep, straat of in de perken in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,432)	0,85(0,361)	-0,100
Komt te hard rijden in uw buurt wel eens voor?'	0,75(0,434)	0,81(0,393)	-0,060
Komen parkeerproblemen in uw buurt wel eens voor?'	0,53(0,499)	0,63(0,485)	-0,100
Komt agressief gedrag in het verkeer in uw buurt wel eens voor?'	0,41(0,491)	0,55(0,499)	-0,140
Komen dronken mensen op straat in uw buurt wel eens voor?'	0,29(0,455)	0,34(0,474)	-0,050
Komen drugsgebruik of drugshandel in uw buurt wel eens voor?'	0,48(0,499)	0,63(0,485)	-0,150
Komen hinder van horecagelegenheden in uw buurt wel eens voor?'	0,16(0,365)	0,12(0,329)	0,040
Komt overlast door buurtbewoners in uw buurt wel eens voor?'	0,33(0,472)	0,41(0,492)	-0,080
Komt het voor in uw buurt dat mensen op straat worden lastiggevallen?'	0,17(0,378)	0,23(0,422)	-0,060
Komen Rondhangende jongeren in uw buurt wel eens voor?'	0,4(0,49)	0,49(0,501)	-0,090
Voelt u zich wel eens onveilig in uw eigen buurt?'	0,26(0,439)	0,41(0,493)	-0,150
Voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig in uw eigen buurt?'	1,91(0,586)	1,97(0,564)	-0,030
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds bij u in de buurt op straat loopt?'	1,42(0,634)	1,56(0,7)	-0,070
Komt het wel eens voor dat u zich onveilig voelt als u 's avonds alleen thuis bent?'	1,25(0,527)	1,3(0,585)	-0,025
Heeft u het idee dat er veel, weinig of geen criminaliteit plaatsvindt in uw buurt?'	2,05(0,532)	2,3(0,564)	-0,125
Denkt u dat de criminaliteit in uw buurt in de afgelopen 12 maanden is toegenomen, afgenomen of gelijk?'	2,38(0,803)	2,27(0,712)	0,055
Komt het wel eens voor dat u 's avonds niet open doet omdat u het niet veilig vindt?'	1,62(0,762)	1,77(0,793)	-0,075
Komt het wel eens voor dat u in uw eigen buurt omloopt of omrijdt om onveilige plekken te vermijden?'	1,27(0,546)	1,36(0,602)	-0,045
Ik laat 's avonds wanneer er niemand thuis is, het licht branden.'	2,29(0,827)	2,26(0,817)	0,015
Ik zet indien mogelijk mijn fiets in een bewaakte fietsenstalling.'	2,55(0,722)	2,46(0,787)	0,045
Ik neem waardevolle spullen mee uit de auto.'	2,88(0,42)	2,89(0,392)	-0,005
Ik laat als ik ergens naartoe ga waardevolle spullen thuis om diefstal of beroving op straat te voorkomen?'	2,27(0,82)	2,25(0,816)	0,010
Komt het wel eens voor dat u bang bent dat u zelf slachtoffer wordt van criminaliteit?'	1,4(0,593)	1,43(0,608)	-0,015
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van zakkenrollerij zonder geweld?'	1,99(0,944)	2,01(0,962)	-0,005
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van beroving op straat met geweld?'	1,91(0,935)	1,93(0,917)	-0,005
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van inbraak in uw woning?'	2,4(1,031)	2,48(1,078)	-0,020
Hoe groot denkt u dat de kans is om zelf slachtoffer te worden van mishandeling?'	1,83(0,923)	1,96(1,005)	-0,033
Voelt u zich onveilig rondom uitgaansgelegenheden?'	1,48(0,603)	1,52(0,683)	-0,020
Voelt u zich onveilig op plekken waar groepen jongeren rondhangen?'	1,78(0,673)	1,83(0,66)	-0,025
Voelt u zich onveilig in het centrum van uw woonplaats?'	1,34(0,551)	1,39(0,607)	-0,025
Voelt u zich onveilig in het winkelgebied - winkelcentrum?'	1,22(0,473)	1,33(0,568)	-0,055
Voelt u zich onveilig in het openbaar vervoer?'	1,23(0,465)	1,25(0,496)	-0,010
Voelt u zich onveilig bij het treinstation?'	1,42(0,599)	1,47(0,636)	-0,025
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in uw buurt? Als u hier geen antwoord geeft, wordt dit als 'niet tevreden' beschouwd.'	0,78(0,911)	0,84(0,996)	-0,015
De politie bekeurt hier te weinig.'	1,17(1,098)	1,31(1,121)	-0,035
Je ziet de politie in de buurt te weinig.'	1,61(1,056)	1,39(1,126)	0,055
De politie komt hier te weinig uit de auto.'	1,57(1,01)	1,52(1,028)	0,013
De politie is hier te weinig aanspreekbaar.'	1,38(1,03)	1,32(0,952)	0,015
De politie heeft hier te weinig tijd voor allerlei zaken.'	1,4(1,005)	1,32(1,011)	0,020
De politie komt niet snel als je ze roept.'	1,12(1,041)	1,1(1,056)	0,005
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van de politie in het algemeen? Als u hier geen antwoord geeft, wordt dit als 'niet tevreden' beschouwd.'	0,73(0,843)	0,67(0,857)	0,015
De politie weet hoe ze criminelen moeten vangen.'	0,69(0,857)	0,6(0,801)	0,023
De politie bestrijdt succesvol de criminaliteit.'	1,13(0,911)	1,08(0,889)	0,013
Hoe tevreden of ontevreden bent u over het totale functioneren van uw gemeente waar het gaat om de aanpak van criminaliteit?'	0,82(0,853)	0,84(0,931)	-0,005
De gemeente heeft aandacht voor het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.'	0,83(0,922)	0,82(0,999)	0,003